

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

**ISCED 0, ISCED 1, ISCED 2
pre povinné predprimárne vzdelanie, I. a II. stupeň ZŠ**

***Základná škola s materskou školou Ráztočno,
Komenského 428/43,
972 31 Ráztočno***

Základné údaje o škole

Predkladateľ:	<u>Základná škola s materskou školou Ráztočno</u>
Druh školy:	štátna
Názov školy:	Základná škola s materskou školou Ráztočno, Komenského 428/43,
Adresa:	Komenského 428/43, 972 31 Ráztočno
IČO:	36126811
Riaditeľka školy:	Mgr. Adriana Fedorová
Kontakty:	☎ +421 46 5470 120; +421 904 143 212 e-mail: zsraztocno@gmail.com web.: www.zssmsraztocno.sk
Zriaďovateľ:	<u>Obec Ráztočno</u>
Adresa:	Obecný úrad Ráztočno, Morovnianska 464/1, 972 31 Ráztočno
Kontakty:	☎ +421 46 5471 070, +421 46 5471 068 e-mail: starosta@obecraztocno.sk obecraztocno@obecraztocno.sk web.: www.raztocno.sk
Názov iŠkVP:	Škola rodinného typu
Stupeň vzdelania:	ISCED 0 – Predprimárne vzdelanie dĺžka vzdelávania: 1 rok
Stupeň vzdelania:	ISCED1 - Primárne vzdelanie dĺžka štúdia: 4 roky
Stupeň vzdelania:	ISCED2 - Nižšie stredné vzdelanie dĺžka štúdia: 5 rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Ukončenie vzdelania:	ISCED 0: Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania ISCED 1, ISCED 2: Vysvedčenie s doložkou

Záznamy o platnosti a revíziách školského vzdelávacieho programu

Zmeny programu:

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
Platnosť ŠVP pre primárne vzdelávanie	01.09.2015	Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej „MŠVVaM SR“) dňa 06.02.2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 pre 1. stupeň ZŠ s platnosťou od 01.09.2015
Platnosť ŠVP pre primárne vzdelávanie	01.09.2015	Schválilo MŠVVaM SR dňa 06.02.2015 pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 pre 2. stupeň ZŠ s platnosťou od 01.09.2015
Platnosť iŠkVP	01.09.2015	iŠkVP 1. roč., 5. roč.
Platnosť iŠkVP	01.09.2016	iŠkVP 2. roč., 6. roč.
Platnosť iŠkVP	01.09.2017	iŠkVP 3. roč., 7. roč.
Platnosť iŠkVP	01.09.2018	iŠkVP 4. roč., 8. roč.
Platnosť iŠkVP	01.09.2019	iŠkVP 9. roč.
Revidovanie	27.08.2020	- zmena vo vedení školy – zmena riaditeľky školy - zmena obsahu dokumentu, úprava textu
Revidovanie	30.08.2021	Zmeny: 1.1 Veľkosť školy; 1.2 Charakteristika žiakov; 1.3 Charakteristika pedagogického zboru; 1.5 Zapojenosť školy do projektov a aktivít; 1.7 Priestorové a materiálne vybavenie školy; 1.8 Škola ako životný priestor; 1.9 Podmienky pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia vo výchove a vzdelávaní; 2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania; 3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov; IV. Školský učebný plán
Revidovanie	31.08.2022	Zmeny: 1.3 Charakteristika pedagogického zboru; 1.5 Zapojenosť školy do projektov a aktivít; 2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania; 3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov; 3.2 Hodnotenie pedagogických zamestnancov, IV. Školský učebný plán
Revidovanie	30.08.2023	Zmeny: 1.1 Veľkosť školy; 1.2 Charakteristika žiakov; 1.3 Charakteristika pedagogického zboru; 1.5 Zapojenosť školy do projektov a aktivít; 1.7 Priestorové a materiálne vybavenie školy; 1.8 Škola ako životný priestor; 1.9 Podmienky pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia vo výchove a vzdelávaní; 2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania; 2.5 Výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP; 2.8.1 Funkčná gramotnosť; 3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov; 3.2 Hodnotenie pedag. zamestnancov; IV. Školský učebný plán
Revidovanie	27.08.2024	Zmeny: 1.1 Veľkosť školy; 1.2 Charakteristika žiakov; 1.3 Charakteristika pedagogického zboru; 1.5 Zapojenosť školy do projektov a aktivít; 1.7 Priestorové a materiálne vybavenie školy; 1.8 Škola ako životný priestor; 1.9 Podmienky pre zaistenie

		bezpečnosti a ochrany zdravia vo výchove a vzdelávaní; 2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania; 2.5 Výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP; 2.8.1 Funkčná gramotnosť; IV. Školský učebný plán

Obsah

I. Všeobecná charakteristika školy	7
1.1 Veľkosť školy	7
1.2 Charakteristika žiakov	7
1.3 Charakteristika pedagogického zboru	8
1.4 Organizácia prijímacieho konania	8
1.5 Zapojenosť školy do projektov a aktivít	8
1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	9
1.7 Priestorové a materiálo-technické podmienky školy	10
1.8 Škola ako životný priestor	11
1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia vo výchove a vzdelávaní ..	12
II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu	14
2.1 Vlastné ciele výchovy a vzdelávania	14
2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania	15
2.3 Profil absolventa po ukončení vzdelávacieho programu	21
2.4 Pedagogické stratégie	22
2.5 Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ..	25
2.5.1 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním	26
2.5.2 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením	26
2.5.3 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	27
2.6 Vzdelávacie oblasti	27
2.6.1 Jazyk a komunikácia	27
2.6.2 Človek a príroda	28
2.6.3 Človek a spoločnosť	28
2.6.4 Človek a hodnoty	29
2.6.5 Matematika a práca s informáciami	30
2.6.6 Človek a svet práce	31
2.6.7 Umenie a kultúra	31
2.6.8 Zdravie a pohyb	32
2.7 Prierezové témy	33
2.7.1 Osobnostný a sociálny rozvoj	33
2.7.2 Regionálna výchova a ľudová kultúra	34
2.7.3 Mediálna výchova	35
2.7.4 Environmentálna výchova	37
2.7.5 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	38
2.7.6 Multikultúrna výchova	40
2.7.7 Výchova k manželstvu a rodičovstvu	42
2.7.8 Ochrana života a zdravia	42
2.8. Gramotnosti žiakov	44
2.8.1 Funkčná gramotnosť	44
2.8.2 Čitateľská gramotnosť	44
2.8.3 Matematická gramotnosť	45
2.8.4 Prírodovedná gramotnosť	45
2.8.5 Mediálna a informačná gramotnosť	46
2.8.6 Finančná gramotnosť	46

III. Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia	48
3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov	48
3.2 Hodnotenie pedagogických zamestnancov	51
3.3 Hodnotenie školy	53
IV. Školský učebný plán	55
V. Učebné osnovy	58

Prílohy:

Učebné osnovy pre inovovaný školský vzdelávací program ISCED 1

Učebné osnovy – Slovenský jazyk a literatúra
Učebné osnovy – Anglický jazyk
Učebné osnovy – Matematika
Učebné osnovy – Informatika
Učebné osnovy – Prvouka
Učebné osnovy – Prírodoveda
Učebné osnovy – Vlastiveda
Učebné osnovy – Etická výchova
Učebné osnovy – Náboženská výchova
Učebné osnovy – Pracovné vyučovanie
Učebné osnovy – Hudobná výchova
Učebné osnovy – Výtvarná výchova
Učebné osnovy – Telesná a športová výchova

Učebné osnovy pre inovovaný školský vzdelávací program ISCED 2

Učebné osnovy – Slovenský jazyk a literatúra
Učebné osnovy – Anglický jazyk
Učebné osnovy – Nemecký jazyk
Učebné osnovy – Matematika
Učebné osnovy – Informatika
Učebné osnovy – Fyzika
Učebné osnovy – Chémia
Učebné osnovy – Biológia
Učebné osnovy – Dejepis
Učebné osnovy – Geografia
Učebné osnovy – Občianska náuka
Učebné osnovy – Etická výchova
Učebné osnovy – Náboženská výchova
Učebné osnovy – Technika
Učebné osnovy – Hudobná výchova
Učebné osnovy – Výtvarná výchova
Učebné osnovy – Telesná a športová výchova
Učebné osnovy – Cvičenia z biológie
Učebné osnovy – Cvičenia z geografie

I. Všeobecná charakteristika školy

1.1 Veľkosť školy

Základná škola s materskou školou je rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou od 1. januára 2003. Je plnoorganizovanou školou od 1. ročníka po 9. roč., materskou školou, školským klubom detí a školským stravovacím zariadením. Zriaďovateľom školy je obec Ráztočno.

Materská škola je v jednej budove so základnou školou, čo má pozitívny vplyv pri prechode žiaka z predškolského zariadenia do školského prostredia. Má zabezpečené materiálne i priestorové vybavenie, využíva aj vonkajšie priestory, zúčastňuje sa aktivít spolu so základnou školou, ale organizuje si aj svoje vlastné (výstavku z jesenných plodov, tvorivé dopoludnie s rodičmi a starými rodičmi, hry v snehu, divadelné predstavenia, karneval, rozlúčka s predškolákmi a pod.). V materskej škole sú otvorené dve triedy.

Základná škola má 9 ročníkov. Z dôvodu nižšieho počtu žiakov škola pristúpila ku spájaniu ročníkov najmä na výchovných predmetoch. Spájanie do ročníkov je prerokované na pedagogickej rade a oznámené zákonným zástupcom žiakov formou informovaného súhlasu.

V škole majú žiaci priestor aj na zmysluplné využívanie času mimo vyučovania, ktoré je organizované v školskom klube detí a uplatnenie záujmov žiakov je realizované v záujmových krúžkoch. Pri dopĺňaní umeleckého vzdelávania žiakov v priestoroch školy vyučujú pedagogickí zamestnanci zo ZUŠ Handlová a zo súkromnej ZUŠ Volcano, ktorá má v škole vytvorené elokované pracovisko. Škola spolupracuje aj s CVČ Handlová. Pre žiakov je zabezpečená logopedická starostlivosť špeciálnym pedagógom z Centra poradenstva a prevencie Prievidza.

Školský klub detí má dve oddelenia, ktoré ponúkajú činnosť podľa Výchovného programu ŠKD v nadväznosti na Školský vzdelávací program. Jedno oddelenie je samostatné a druhé oddelenie sa nachádza v triede 5. ročníka.

V školskej jedálni sa stravujú deti materskej školy Ráztočno, žiaci základnej školy, zamestnanci, cudzí strávníci. Školská jedáleň zabezpečuje stravu pre deti materskej školy Jalovec, materskej školy Veľká Čausa a materskej školy Malá Čausa.

Do budúcnosti bude potrebné v škole uskutočniť činnosti súvisiace s tridsaťročným stavom elektrických rozvodov. Bude potrebné dokončiť výmenu zvyšných okien a zrealizovať modernizáciu školskej jedálne a sociálnych zariadení. Do budúcnosti je možná na základe demografického vývoja v spolupráci s obcou prestavba veľkých učební na menšie, zateplenie budovy, výstavba telocvične. Triedy sú vybavené novými školskými lavicami, ale je potrebné vybaviť triedy i novým školským nábytkom. Taktiež by bolo vhodné vybudovať učebňu na učenie vonku, zabezpečiť budovu a areál vonkajším kamerovým systémom. Pre skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu bude dôležité postupne začať s obnovou vybavenia odborných učební didaktickou technikou a počítačmi.

1.2 Charakteristika žiakov

Školu formujeme ako školu rodinného typu. Materskú školu navštevuje 44 detí. Základnú školu navštevuje 104 žiakov, z toho 3 sa vzdelávajú v školách mimo územia Slovenskej republiky. Na 1. stupni je 54 žiakov, na 2. stupni 50 žiakov. Školský obvod materskej školy je od školského roka 2021/2022, kedy začalo povinné predprimárne vzdelávanie, pre deti z obce Ráztočno i pre deti z mestskej časti mesta Handlová – Morovno. Školský obvod základnej školy je tvorený len jednou obcou. Školu navštevujú aj žiaci z obcí Jalovec, Chrenovec-Brusno, Veľká Čausa, Malá Čausa, Morovno – mestská časť mesta Handlová, Prievidza - Hradec a mesta Handlová. Škola poskytuje vzdelávanie aj žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a pozornosť venuje aj nadaným žiakom. Žiakom zo slabšieho sociálneho prostredia je potrebné venovať zvýšenú starostlivosť. Počet žiakov umožňuje poskytovať individuálny a diferencovaný prístup. Žiaci školy sú počas školskej dochádzky vedení k celoživotným pravidlám a zručnostiam a k osobnej zodpovednosti za svoj výkon. Výchovným

pôsobením a spoluprácou s rodičmi smerujeme k prevencii pred nežiaducimi sociálno-patologickými javmi a vedieme žiakov k spolupráci a ku vzájomnej pomoci.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

V škole pracujú pedagogickí zamestnanci spravidla na trvalý pracovný pomer. Na 1. a 2. stupni pracujú všetci zamestnanci na plný pracovný úväzok. Okrem kmeňových zamestnancov sú zamestnávaní aj pedagogickí zamestnanci, ktorí vykonávajú prácu na dohodu o pracovnej činnosti. V ŠKD pracujú 2 vychovávateľky - jedna má 95 %-ný úväzok a druhá má 60 %-ný úväzok.

V školskom roku 2024/2025 bude vzdelávať deti a žiakov 19 pedagogických zamestnancov, z toho 4 učiteľky v materskej škole, 12 učiteľov v základnej škole, 2 vychovávateľky a 1 pedagogická asistentka.

Škola má výchovnú poradkyňu, koordinátora školského vzdelávacieho programu, koordinátora pre ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov, koordinátora pre školské, mimoškolské a športové aktivity, koordinátora pre prevenciu, koordinátora pre environmentálnu a zdravotnú výchovu, koordinátora pre propagáciu a zviditeľňovanie školy, koordinátora pre interiér školy. V škole vykonávajú činnosť komisie – komisia sťažností, výchovná komisia, škodová komisia, inventarizačná komisia, vyradovacia a likvidačná komisia, stravovacia komisia. Traja pedagogickí zamestnanci tvoria v škole aj školský podporný tím – triedna učiteľka v 1. roč., triedna učiteľka v 4. roč. a triedna učiteľka v 8. ročníku, ktorá je zároveň aj výchovnou poradkyňou.

Za úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu zodpovedajú vedúci metodického združenia (ďalej „MZ“) a predmetovej komisie (ďalej „PK“). Kladie sa dôraz aj na osobnostný rast učiteľov nielen na spoločnom vzdelávaní, samoštúdiom, ale aj individuálnym vzdelávaním vo vzdelávacích inštitúciách. Vedúci MZ, PK pripravujú podklady do ŠKVP spolu s učiteľmi, zabezpečujú skvalitňovanie spolupráce s rodičmi v spolupráci s triednymi učiteľmi a výchovnou poradkyňou. Podieľajú sa na odbornom vedení výchovno-vzdelávacieho procesu, zaoberajú sa pedagogickými problémami. Zodpovedajú za zefektívňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu v škole.

Náboženská výchova je vyučovaná odborným zamestnancom Farského úradu Chrenovec-Brusno.

Logopedickú starostlivosť poskytuje špeciálna pedagogička z Centra poradenstva a prevencie Prievidza.

Pedagogickí zamestnanci školy popri priamej pedagogickej činnosti vykonávajú činnosť vedúcich záujmových útvarov – krúžkov. Aktívne sa zapájajú aj do aktivít v mimovyučovacom čase a do aktivít organizovaných obcou. Predstavujú odborne pedagogický a profesionálny zbor so záujmom o profesionálny rast a zvyšovanie úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu ako aj spolupráce s rodičmi žiakov a občanov obce a sú stotožnení so zameraním a smerovaním školy. Všetci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Prijímanie žiakov do našej školy je podľa § 59 - 61 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní. Žiaci sú prijímaní bez prijímacieho konania, ak spĺňajú podmienky na začatie plnenia školskej dochádzky a ak o ich prijatie požiada na zápise zákonný zástupca.

Zápis do MŠ prebieha v mesiaci máj, zápis do 1. ročníka prebieha v mesiaci apríl, presný dátum a čas je zverejnený na stránke školy, na budove školy.

Žiak postupuje do 5. roč., ak ukončil primárne vzdelávanie.

1.5 Zapojenosť školy do projektov a aktivít

V škole realizujeme dlhodobé i krátkodobé projekty organizovaním rôznych aktivít jednotlivých projektov. So zameraním na podporu zdravia a zdravého životného štýlu, rozvoj záujmov žiakov s orientáciou na kultúru, umenie, šport, čím pôsobíme preventívne proti negatívnym javom spoloč-

nosti. Každoročne v spolupráci so zariadením školskej jedálne a so stravovacou komisiou sa orientujeme na zdravú výživu žiakov školy, zabezpečujeme pitný režim. Veľmi obľúbeným projektom školy pre žiakov je Noc s Andersenom a rôznorodé aktivity spájané s výročiami, sviatkami a aktivitami spojenými so životom obce. Zapájame sa aj do zaujímavých projektov ponúkaných na stránkach internetu. Prevažujú projekty so zameraním na zdravotnú, environmentálnu problematiku, ochranárske aktivity, rozvoj výtvarných zručností, ako aj projekty rozvíjajúce celkovú funkčnú gramotnosť žiakov. So školskou jedálňou spolupracujeme na školských projektoch Školské ovocie a Hovorme o jedle.

Projekty školy:

a) školské projekty:

- jednorazové projekty a aktivity s ochranárskym, ekologickým, environmentálnym zameraním
- projekty na formovanie zdravého životného štýlu a rozvoj kompetencií žiakov prezentovaním ich schopností pred rodičmi a verejnosťou – Jesenná výzdoba školy, Čitateľský oriešok, Detský čin roka, Koľko lásky sa zmestí do krabičky od topánok, úprava okolia školy, Deň otvorených dverí...
- projekty orientované na rozvoj gramotností – Noc s Andersenom, iBobor...
- dlhodobé projekty – Deň Zeme, Prírodná záhrada, Školská záhrada, Triedim, triediš, triedime – projekt (triedenie odpadu)

b) iné absolvované, prebiehajúce projekty s organizáciami:

1. NPedit - Národný projekt Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces vrátane zlepšovania dostupnosti vzdelávania, MŠVVaM SR
2. Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva DIGIŠKOLA, MŠVVaM SR
3. Čitateľský oriešok
4. Školské ovocie, Hovorme o jedle
5. Environmentálny fond: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia (oblasť E)

Škola žiakom v mimovyučovacom čase poskytuje záujmové krúžky, ktoré otvárame každoročne podľa záujmu žiakov.

Škola v oblasti podpory a rozvoja spoločenského života a kultúry v obci pripravuje aktivity: Deň matiek, Deň detí, kultúrny program v rámci mesiaca úcty k starším, Ľudové zvyky a tradície v obci, kultúrny program na vianočné posedenie.

Spoločenské aktivity: európsky deň jazykov, medzinárodný deň mlieka, európsky týždeň športu, Deň s mládežou – prezentácia stredných škôl v okrese Prievidza, stredoškôla – Hrdina remesla, Spoznávaj vedu – chemicko-fyzikálne pokusy, Prezentácia školy: I. st. – kultúrny program, II. st. – otvorené hodiny, Imatrikulácia žiakov 1. roč., zber papiera, privítanie Mikuláša, tvorivé dielne – MŠ, zápis žiakov do 1. roč., zápis do MŠ, rozlúčka s predškôlkami i so žiakmi 9. roč., výchovné koncerty, besedy, exkurzie, Valentínska pošta, učenie v maskách, plenárne ZRŠ, ZRŠ pre rodičov budúcich prvákov, triedne ZRŠ, informácie pre rodičov žiakov 9. roč.: duálne vzdelávanie, prihlášky na stredné školy, profesijná orientácia žiakov, koncoročné školské výlety.

Pozornosť venujeme aj mediálnej propagácii školy najmä príspevkami do obecného časopisu, na webovú stránku a facebook.

Žiaci školy sa zapájajú aj do predmetových súťaží a olympiád (Pytagoriáda, matematická olympiáda, biologická olympiáda, olympiáda z anglického jazyka, internetová olympiáda iBobor, Hviezdoslavov Kubín, športové súťaže a pod.)

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektami

Súčasná situácia si vyžaduje aktívny prístup všetkých zamestnancov školy za účelom získavania „dobrého mena“ ako aj čo najväčšieho počtu žiakov. Škola spolupracuje s rodičmi a okolitými subjektmi za účelom pomoci a zviditeľňovania školy. Rodičia majú svojich zástupcov v Rade školy. V spolupráci s vedením školy rodičia založili občianske rodičovské združenie. Z poukázaných 2% daní na rodičovské združenie si škola skrášľuje a modernizuje interiér a exteriér školy a vybavuje žiakov učebnými pomôckami.

Plenárne rodičovské združenie sa organizuje raz ročne, triedne združenia sa organizujú 4-krát ročne. O výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu sú rodičia informovaní aj pri konzultáciách s vyučujúcimi. Zároveň sú rodičia informovaní o aktuálnom dianí v škole prostredníctvom stránky školy a facebooku. Riaditeľka školy sa zúčastňuje zasadnutí Rady školy, kde podáva všetky informácie o dianí školy - aktivitách, výsledkoch, zámeroch i problémoch.

Škola je maximálne otvorená všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti, ktoré sú v súlade so smerovaním školy v rámci vytvoreného ŠKVP.

Škola aktívne spolupracuje v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu s Materskou školou v Jalovci, so SOŠ Lipová Handlová. Spoluprácou s CPP spoločne riešime školskú zrelosť detí, problémy detí s vývinovými poruchami ako aj problémové správanie žiakov.

Spolupracujeme s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi a so Sociálnou kuratelou, s políciou, športovými organizáciami, lesníkmi, poľovníkmi pri organizovaní besied, prednášok, súťaží, ochrane majetku. V snahe zabezpečiť čo najlepšiu informovanosť budúcich stredoškolákov spolu-pracuje škola prostredníctvom výchovného poradcu so strednými školami v regióne.

Škola spolupracuje aj s inými partnermi, školami, organizáciami a inštitúciami, ktorými sú: zamestnanci; žiaci; zákonní zástupcovia žiakov; zriaďovateľ - Obec Ráztočno; Rada školy; obec Jalovec, Malá Čausa a Veľká Čausa; SAD Prievidza; obecná knižnica Ráztočno; COOP Jednota SD Prievidza; SOŠ Lipová Handlová; Krajský školský úrad Trenčín; NIVAM; Školský úrad Handlová; Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik OZ Prievidza; RÚVZ Bojnice so sídlom Prievidza; CPP Prievidza; ÚPSVaR Prievidza; ZUŠ Handlová; súkromná ZUŠ Volcano; CVČ Handlová, Hater Handlová; Slovenský červený kríž Prievidza; ZRŠ.

1.7 Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Dôležitou podmienkou pre realizovanie Školského vzdelávacieho programu v súlade so ŠVP je primerané materiálno-technické a priestorové vybavenie školy. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších priestoroch školy zriadených podľa platnej legislatívy.

Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

Priestorové vybavenie

- a) **pre manažment školy:** kancelárie riaditeľky, kancelária výchovnej poradkyne, kancelária pre ekonomický úsek;
- b) **pre pedagogických zamestnancov školy:** zborovňa; kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok);
- c) **pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom:** kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom alebo žiakom;
- d) **pre nepedagogických zamestnancov školy:** kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov;
- e) **hygienické a odkladacie priestory:** sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov; šatne alebo iné priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi;
- f) **odkladacie a úložné priestory:** pre učebné pomôcky a didaktickú techniku; skladové priestory; archív;
- g) **informačno-komunikačné priestory:** knižnica alebo priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na internet;
- h) **učebné priestory (interné/externé):** učebne pre 1. a 2. stupeň; odborné učebne; miestnosť pre vyučovanie telesnej a športovej výchovy; učebňa pre vyučovanie tanca; učebňa pre vyučovanie techniky; školské i multifunkčné ihrisko; učebňa ŠKD, dve miestnosti materskej školy;
- i) **spoločné priestory:** priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na internet; školská budova; školská jedáleň; školský dvor; priestor pre riešenie zdravotných problémov, priestor pre logopedickú starostlivosť.

Povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie:

Všetky učebne sú zabezpečené povinným vybavením, ktoré sa podľa potreby obmieňa a dopĺňa za modernejšie.

Vo všetkých triedach 1. a 2. stupňa sú nové lavice a stoličky pre žiakov, nástenky, školské i magnetické tabule, skrinky na odkladanie pomôcok. V dvoch triedach materskej školy a v štyroch triedach základnej školy sú interaktívne tabule s notebookmi a dataprojektormi, v ďalších triedach a ŠKD sú dataprojektory s notebookmi.

Odborné učebne: V škole sú dve miestnosti IKT, učebňa fyziky a chémie, učebňa pre vyučovanie techniky, kuchynka, telocvičný priestor a učebňa pre vyučovanie tanca.

Kabinety sú vybavené pomôckami, ktoré sa podľa požiadaviek vyučujúcich a finančných možností školy dopĺňajú za modernejšie. V škole sa nachádzajú: kabinet pre 1. stupeň; kabinet pre slovenský jazyk a literatúru, dejepis a geografiu; kabinet matematiky; kabinet chémie; kabinet biológie; kabinet učebníc; kabinet pre vyučovanie telesnej a športovej výchovy; odkladací priestor pre náradie.

V učebniach je prístup na internet, tlačiarne sa nachádzajú v PC učebni a v ŠKD.

Na vzdelávací proces sa využívajú aj CD prehrávače, kuchynka, školská dielňa, tlačiarne, skenery, dataprojektory, žiacke i učiteľské notebooky, počítače, tablety, reproduktory, slúchadlá, digitálny fotoaparát, USB kľúče, externé disky.

Multifunkčné ihrisko sa využíva na hodinách telesnej a športovej výchovy, na pohybové aktivity v mimovyučovacom čase, na činnosť MŠ a ŠKD. Využívajú ho nielen žiaci ZŠ s MŠ, ale i verejnosť.

V oblasti materiálno- technického vybavenia je nevyhnutná úzka spolupráca so zriaďovateľom školy s OcÚ Ráztočno.

1.8 Škola ako životný priestor

Školu tvoria dve jednoposchodové budovy spojené vstupnou chodbou. Vstupný priestor je vybavený šatňovými skriňami, do ktorých si žiaci odkladajú vrchné ošatenie. Žiakom sú k dispozícii dva stolnotenisové stoly, ktoré môžu využívať počas prestávok a po vyučovaní.

V prvej budove sa na prízemí nachádzajú miestnosti pedagogických zamestnancov, ekonómky, triedy pre žiakov 1. stupňa, príručná kuchynka, materská škola. Na 1. poschodí sa nachádzajú triedy pre žiakov 2. stupňa, ŠKD a odborné učebne: dve odborné učebne pre vyučovanie informatiky, učebňa chémie, fyziky a prírodovedných predmetov. V štyroch triedach sú umiestnené interaktívne tabule. V budove školy je internetové pripojenie. Školské pomôcky a didaktická technika sú uložené v školských kabinetoch, ktoré sa nachádzajú pri učebniach na 1. a 2. stupni.

V druhej budove sa na prízemí nachádzajú miestnosti pre prevádzkových zamestnancov, prezliekarne, miestnosť pre vyučovanie techniky a technická miestnosť. Škola nemá telocvičňu - nahrádza ju pohybovo-relaxačná miestnosť, ktorá umožňuje vyučovanie predmetu telesnej a športovej výchovy v nevhodnom počasí. V priestore učebne sú rebriny, lavičky. V blízkosti sa nachádza dostatočne vybavený kabinet so športovým náradím a potrebným náčiním. Na poschodí sa nachádza priestranná školská jedáleň.

Budova bola daná do prevádzky v roku 1988. Odvtedy sa uskutočnili v škole rekonštrukčné práce na jej vzhľade – čiastočná úprava vonkajšej fasády, čiastočná výmena okien, rekonštrukcia sociálnych zariadení pre žiakov 1. stupňa, výmena podlahovej krytiny v jednej triede materskej školy, výmena vykurovacieho zariadenia a zariadenia na ohrev vody, drobné úpravy v interiéri a exteriéri budovy.

Budova školy je umiestnená v tichom prírodnom prostredí s multifunkčným ihriskom, basketbalovým ihriskom, pieskovým doskočiskom, s ovocným sadom s lavičkami pre vyučovanie v prírode, s ihriskom a pieskoviskom pri materskej škole. Prostredie školy je estetické, udržiavané a poskytuje žiakom priestor tráviť prestávky vonku s možnosťou pohybu a športovania v čistom a zdravom ovzduší.

Napriek tomu, že budova školy si vyžaduje závažné opravy, kladieme veľký dôraz na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb a celého okolia školy. Žiaci sú aktívne vedení k zodpovednému prístupu k zariadeniu interiéru školy a k prírodnému prostrediu na

školskom dvore. Cieľom školy je čo možno najviac priblížiť školské prostredie rodinnému prostrediu.

V prvom rade chceme docieľať, aby sa žiaci i pedagógovia v našej škole cítili čo najlepšie. Veľký dôraz kladieme na budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom a medzi deťmi, žiakmi a pedagógmi a ostatnými zamestnancami školy. Žiakom dávame priestor na hľadanie, objavovanie, prežívanie a vyjadrenie názorov. Rešpektujeme osobné kvality jednotlivca, priateľským prístupom učiteľov k žiakom a spravodlivosťou umožňujeme žiakom zbavovať sa pocitu strachu z neúspechu, upevňujeme v nich zdravé sebavedomie. Poskytujeme im priestor na zvládnutie bežných pozitívnych aj negatívnych životných situácií. Estetické cítenie, fantáziu detí a vzbudzovanie pocitu krásy u žiakov formujeme počas celého roka zapájaním sa do rôznych výtvarných, literárnych a hudobných súťaží a organizovaním rôznych kultúrnych a spoločenských vystúpení. O úspechoch a aktivitách našich žiakov pravidelne informujeme na informačných tabuliach v škole, na stránke školy a na facebooku.

1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia vo výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre realizáciu ŠVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem (svetlo, teplo, hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku).

Dôležitou súčasťou školy je aj bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (ďalej „BOZP“) a požiarne ochrana (ďalej „PO“). Škola zabezpečuje čo najkvalitnejšie podmienky v tejto oblasti prostredníctvom bezpečnostného technika, ktorý vedie príslušnú agendu a dohliada na bezpečný chod školy. Na škole pracuje zástupca zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

Škola zabezpečuje:

1. Poučenie o BOZP:

- pre žiakov sa uskutočňuje každoročne na začiatku školského roka na triednických hodinách, na úvodných hodinách všetkých predmetov, pred exkurziami, výletmi, kurzami a opätovne na triednických hodinách v prípade úrazu,
- pre pedagogických i nepedagogických pracovníkov sa uskutočňuje v mesiaci august, príp. september pravidelné preškolenie z oblasti BOZP, PO, s dvojročným cyklom preverenia vedomostí,
- pre začínajúcich pracovníkov sa uskutočňujú vstupné školenia.

2. Jednodňový kurz pre žiakov 1. a 2. stupňa s príslušníkmi požiarneho a policajného zboru.

3. Jednodňový kurz pre žiakov 1. stupňa: Dopravná výchova

4. Trojdňový kurz pre žiakov 1. stupňa: Ochrana života a zdravia – teoretická časť (jeseň) a praktická časť (jeseň, leto)

5. Štvordňový kurz pre žiakov 2. stupňa: Ochrana života a zdravia – teoretická časť (jeseň, leto) a praktická časť (jeseň, leto)

6. Aktualizáciu školského poriadku, ktorá sa každoročne uskutočňuje na začiatku školského roka i priebežne po zistení nedostatkov.

7. Akcie mimo školy sa so žiakmi uskutočňujú len po písomnom informovanom súhlase zákonných zástupcov žiaka.

8. V mesiaci marec sa uskutočňujú previerky BOZP v objekte školy.

9. Podľa plánu revízií sa pravidelne uskutočňujú všetky revízie a odstraňujú sa nedostatky z vykonaných kontrol.

Pri organizovaní výletov, exkurzií, výcvikov, ako aj iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti (škola v prírode, plavecký výcvik, lyžiarsky a snowboardingový výcvik, vychádzka...) sa vychádza z platnej legislatívy, dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zabezpečujeme pravidelnú revíziu elektrických rozvodov a bleskozvodov, hasiacich prístrojov, kontrolu BOZP na pracovisku. V prípade zistených nedostatkov zabezpečujeme ich odstránenie. Nevyhovujúce a poškodené zariadenia v rámci inventarizácie vyradujeme.

Lekárničky prvej pomoci sú umiestnené v zborovni, v MŠ, v ŠJ.

Vo vestibule je umiestnená schránka dôvery, ktorá je určená pre všetkých, ktorí potrebujú pomôcť, alebo sa chcú s niečím zdôveriť (napr. čo im vadí, čo by chceli zmeniť), alebo chcú upozorniť na nejaký problém.

Priama činnosť so žiakmi začína o 07:40h. Vstup do budovy je zabezpečený od 06:00h pre pani kuchárky, ekonómku a riaditeľku školy, od 06:30h pre materskú školu a od 07:00h do 07:40h pre žiakov a ostatných zamestnancov. Školský klub detí začína podľa rozvrhu, spravidla po štvrtej alebo piatej vyučovacej hodine. Počas vyučovania je vchod do budovy možný hlavným vchodom opatreným zvončekom. Dozor počas prestávok je zabezpečený podľa príslušného rozpisu.

Časový plán vyučovania

	Začiatok hodiny	Koniec hodiny	Prestávka
1.	7:40	8:25	10 min.
2.	8:35	9:20	15 min.
3.	9:35	10:20	10 min.
4.	10:30	11:15	10 min.
5.	11:25	12:10	20 min.
6.	12:30	13:15	10 min.
7.	13:25	14:10	

Prevencia prenosu nákaz

Režim vetrania je zabezpečený počas prestávok, po vyučovaní i počas upratovania. Zariadenia na osobnú hygienu sa dezinfikujú dezinfekčnými prostriedkami. Používame dávkovače mydla a papierové hygienické utierky. V prípade zvýšenej chorobnosti detí a žiakov sa zvyšuje starostlivosť o čistotu priestorov a dezinfekcia. V priestoroch školy je možná prítomnosť detí a zamestnancov, ktorí neprejavujú príznaky akútneho ochorenia a nie je im nariadené karanténne opatrenie.

Starostlivosť o zdravie žiakov

Pri náhlom ochorení žiaka vyučujúci o tom telefonicky upovedomí zákonného zástupcu. Pri úraze je pedagóg povinný zabezpečiť ošetrovanie, informovať zákonných zástupcov a urobiť zápis do knihy úrazov.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

2.1 Vlastné ciele výchovy a vzdelávania

Prioritným cieľom školy je, aby každý žiak v škole zažil úspech podľa jeho možností a predpokladov. K naplneniu prioritného cieľa plníme úlohy:

- efektívne využiť vyučovací čas v každom vyučovacom predmete,
- smerovať k postupnej integrácii predmetov s konkrétnymi cieľmi a výstupmi,
- rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov, vyššie úrovne myslenia a konania, funkčnú gramotnosť a gramotnosti, kritické myslenie,
- vyrovnávať úroveň vzdelávania s mestskými školami v obsahovom a výkonov štandarde
- orientovať žiakov na nadobúdanie kompetencií aj vlastnou činnosťou a aj v čase mimo vyučovania neformálnym vzdelávaním, objavovaním a vytváraním nových významov,
- aplikovať získané vedomosti a zručnosti v reálnom živote,
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia (učiť sa učiť),
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu,
- vyučovanie orientovať na požiadavky vzdelávania žiaka súčasnej doby,
- podporovať osobnostný rast žiaka uplatňovaním individuálneho a diferencovaného prístupu,
- rozvíjať osobnú zodpovednosť za vlastné konanie a správanie posilnením výchovnej stránky vo výchovno-vzdelávacom procese,
- poskytovať orientáciu vo vedomostiach a poznatkoch s ich využitím v školskom vzdelávaní a v reálnom živote najmä na disponibilných hodinách ŠKVP, testovaním, samostatnou prácou,
- uplatniť vedomosti, schopnosti a zručnosti v školských aj mimoškolských aktivitách,
- pripravovať žiakov školy na plynulý prechod na SŠ v regióne a na študijné a učebné odbory.

Hlavné ciele vo výchovno-vzdelávacom procese

1. Skvalitňovať výchovno-vzdelávací proces poskytovaním vzdelávania a výchovy odbornými pedagogickými zamestnancami školy.
2. Rozvíjať funkčnú gramotnosť a gramotnosti žiakov pre ich osobnostný rozvoj a ďalšie vzdelávanie.
3. Orientovať výchovno-vzdelávací proces na posilňovanie výchovnej stránky vo vyučovaní a preberanie osobnej zodpovednosti za svoje vzdelávanie a správanie, poskytnúť možnosť výberu s vysvetlením jednotlivých možností.
4. Rozvíjať a podporovať záujmovú činnosť žiakov školy a zmysluplné využívanie voľného času.
5. Podporovať ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti aplikácie efektívnych a aktivizačných stratégií a metód vo vyučovaní.
6. Rozvíjať spoluprácu so zástupcami obce a zákonnými zástupcami žiakov a otvárať školu pre širokú komunitu obce prezentáciou poznatkov, zručností a návykov.
7. Zabezpečiť kvalitný a plynulý prechod z predprimárneho vzdelávania žiakov materskej školy na primárne a nižšie sekundárne vzdelávanie v základnej škole.
8. Spolupracovať v oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu so SŠ pri príprave na študijné a učebné odbory.
9. Vytvárať optimálne podmienky na pozitívnu klímu v škole a zdravý životný štýl.

Úlohy k naplneniu cieľov:

- efektívne využiť vyučovací čas v každom vyučovacom predmete,
- smerovať k postupnej integrácii predmetov s konkrétnymi cieľmi a výstupmi,
- rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov, funkčnú gramotnosť a kritické myslenie,
- nadobúdať kompetencie vlastnou činnosťou, objavovaním a vytváraním nových významov,
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia (učiť sa učiť),
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu,
- formovať celoživotné zručnosti a pravidlá,

- rozvíjať schopnosti, vedomosti, zručnosti a vyššie úrovne myslenia a konania,
- vyučovanie orientovať na požiadavky vzdelávania žiaka súčasnej doby,
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia,
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných
- podporovať osobnostný rast žiaka uplatňovaním individuálneho a diferencovaného prístupu,
- rozvíjať osobnú zodpovednosť za vlastné konanie a správanie posilnením výchovnej stránky vo výchovno-vzdelávacom procese,
- aplikovať vedomosti, schopnosti a zručnosti v školských aj mimoškolských aktivitách,
- pripravovať žiakov školy na plynulý prechod na stredné školy.

2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania

Základná škola a materská škola plnia svoje poslanie, ktoré im vyplýva zo všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä z § 28 a § 29 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ich primárnym poslaním je vychovávať a vzdelávať žiakov a pripraviť ich tak na život – osobný, rodinný, spoločenský i pracovný.

Škola zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces pre deti materskej školy podľa Školského vzdelávacieho programu ISCED 0, pre žiakov základnej školy podľa iŠkVP ISCED 1 a iŠkVP ISCED 2 a Výchovného programu ŠKD.

Súčasne venuje priestor aj na zmysluplné využívanie času žiakov mimo vyučovania, ktoré je organizované v školskom klube detí a uplatnenie záujmov žiakov je realizované v záujmových krúžkoch. Pri dopĺňaní umeleckého vzdelávania žiakov v priestoroch školy pri dostatočnom záujme vyučujú pedagogickí zamestnanci zo ZUŠ Handlová výtvarný a hudobný odbor, zo súkromnej ZUŠ Volcano tanečný odbor v rámci vytvorenia elokovaného pracoviska pri škole. Pre žiakov školy a materskej školy je zabezpečená logopedická starostlivosť špeciálnym pedagógom zo Špeciálnej základnej školy Handlová.

Škola sa profiluje ako:

- centrum výchovy a vzdelávania,
- škola rodinného typu uplatňujúca princípy škôl 21. storočia,
- zmysluplného využívania vyučovacieho a mimovyučovacieho času,
- otvorená škola pri uplatňovaní širokej spolupráce so zriaďovateľom, zákonnými zástupcami žiakov a obecnou komunitou.

Zámerom školy je budovať školu rodinného typu v príjemnom prostredí, s pozitívnou pracovnou klímou, s rozvíjaním vedomostí, zručností, schopností a kompetencií každého žiaka. Škola je otvorená spolupráci so zriaďovateľom, zákonnými zástupcami žiakov i obecnou komunitou.

Hlavnými hodnotami školy je sloboda a zodpovednosť v rozhodovaní, úcta k sebe a k iným, trpezlivosť a tolerancia, vzájomná spolupráca, úspešný žiak, spokojný rodič, rešpektovanie pravidiel, spolupráca, radosť z úspechu, sebapoznávanie, rešpektovanie vzájomných práv, chápanie problémov ostatných, pracovná tvorivá atmosféra.

Napriek tomu, že nemáme vybudovanú telocvičňu, žiaci dosahujú pekné výsledky v športových súťažiach. Systémovo a komplexne rozvíjame vyučovanie anglického jazyka a prácu s počítačom v prepojení materskej školy s 1. stupňom základnej školy. Vo výchovno-vzdelávacom procese podporujeme environmentálnu výchovu, regionálnu výchovu, osobnostný a sociálny rozvoj žiaka, zdravý životný štýl, rozvíjame gramotnosti a kompetencie žiakov, uplatňujeme medzipredmetové vzťahy predmetov vzdelávacích oblastí a prierezové témy Štátneho vzdelávacieho programu. Uplatňujeme vyučovanie metódami práce s interaktívnou tabuľou, podporujeme učenie žiakov aktivizujúcimi metódami, vedieme žiakov k vzájomnej spolupráci pri príprave a organizovaní rôznorodých aktivít.

Vo výchovno-vzdelávacom procese využívame inovatívne metódy, ktoré motivujú a aktivizujú žiakov k požadovanej činnosti počas výchovno-vzdelávacieho procesu. Dôraz kladieme na poskytovanie kvalitného výchovno-vzdelávacieho procesu v duchu požiadaviek súčasnej doby. Venujeme priestor práci s testami pri príprave žiakov na testovanie T9. Pozornosť venujeme úlohám podporujúcim rozvoj vyšších úrovní myslenia najmä u žiakov nadaných. Poskytujeme žiakom vhodnú pracovnú klímu a máme záujem neznižovať nároky na vedomosti v súlade

s požiadavkami obsahového štandardu ŠVP. Aktivizujúcimi metódami práce smerujeme k zmysluplnému využívaniu vyučovacieho času, ako aj voľného času žiakov. V čase mimo vyučovania podporujeme športové aktivity, umeleckú činnosť, zdravotnú výchovu, aktivity s environmentálnym a ochranárskym zameraním.

Nachádzame sa v tichom prírodnom prostredí s možnosťou využitia multifunkčného a basketbalového ihriska pre športové vyžitie žiakov. Umiestnenie školy umožňuje realizovať výchovno-vyučovací proces bez rušivých vonkajších vplyvov. Počas priaznivého počasia je možný celoročný pobyt žiakov vonku, čo využívame aj počas prestávok.

Škola je zabezpečená bezpečnostným systémom, je vybavená odbornými učebňami na vyučovacie predmety. Každoročne uskutočňujeme evalváciu výchovno-vzdelávacieho procesu a prijímame spätnú väzbu aj od rodičovskej a obecnej komunity. Orientujeme sa na rozvoj gramotností, kľúčových kompetencií a vedieme žiakov k preberaniu ich vlastnej zodpovednosti za správanie a konanie a uvedomovanie si dôsledkov. Zapájaním do rôznorodých projektov a aktivít podporujeme žiakov v dosahovaní čo najlepšieho výkonu podľa ich schopností a možností. V spolupráci s obcou, rodičovskou verejnosťou a zapájaním sa do projektov využívame možnosti zlepšovania podmienok školy.

Sme škola s materskou školou v jednej budove, čo má pozitívny vplyv pri prechode žiaka z predškolského zariadenia do školského prostredia. Máme viacero spoločných aktivít, čím vytvárame vhodné podmienky pre vzájomné vzťahy starších žiakov k mladším. Deti z materskej školy bývajú súčasťou mnohých podujatí a aktivít základnej školy. Úzkou spoluprácou nadväzujeme na poznatky detí získané v materskej škole. V 1. ročníku pokračujeme v základnom vyučovaní anglického jazyka a informatiky – činnosti s počítačom.

Pridaná hodnota školy :

- plnenie vytýčených cieľov a úloh na školský rok,
- tímové riešenie zamerania a smerovania vo výchovno-vzdelávacom procese,
- vzájomná pomoc a ústretovosť zamestnancov školy,
- individuálny a diferencovaný prístup učiteľa k žiakovi – nízky počet žiakov,
- rodinný typ školy s priateľským prístupom k deťom, žiakom
- dať možnosť zažiť úspech každému žiakovi,
- vyučovanie cudzích jazykov a práca s počítačom od MŠ,
- rozvoj nadania, predpokladov u detí, žiakov,
- vyučovanie na interaktívnych tabuliach,
- športový areál pre letné a zimné aktivity,
- vyučovanie a prestávky v prírode,
- posilňovanie hlavných predmetov,
- relaxačno – oddychové kútiky,
- WIFI pripojenie v celej budove školy,
- exkurzie, výlety, koncerty a divadlo v škole, ale aj mimo školy,
- školský klub s rodinnou klímou,
- plavecký, lyžiarsky a snowboardingový výcvik, škola v prírode,
- kvalitné stravovanie v školskej jedálni,
- spoločné aktivity rodičov a žiakov,
- spolupráca so ZUŠ Handlová, CVC Handlová
- logopedická starostlivosť,
- aktívna spolupráca žiakov a učiteľov,
- školské projekty a ich prezentácia,
- preventívny program pred šikanovaním, kyberšikanovaním a extrémizmom žiakov,
- integrácia predmetov, funkčná gramotnosť,
- systémový prístup vo výchovno-vzdelávacom procese MŠ - ZŠ
- rozvoj tvorivosti, osobnostný a sociálny rozvoj - disponibilné hodiny iŠkVP,
- uplatňovanie vyučovania formou projektov, samostatnej práce, práce v skupinách, zapojením do projektov ponúkaných rôznorodými inštitúciami,
- úspechy v rôznych súťažiach, olympiádach, vyhlasovaných projektoch,
- aktivity rodičov s deťmi s efektívnym využívaním voľného času,

- možnosť návštevy umeleckej školy priamo v zariadení školy – tanečný, výtvarný a hudobný odbor – elokované pracoviská,
- škola otvárajúca sa verejnosti,
- škola priateľská k deťom s vedením k formovaniu vôľových vlastností, zodpovednosti za ďalšie vzdelávanie a konanie,
- škola podporujúca zdravý životný štýl, umelecké a športové aktivity,
- škola podporujúca rozvíjanie kompetencií žiakov pri prezentačných aktivitách a kultúrnych programoch pre rodičov, občanov obce jednotlivo aj v skupinách,
- škola vyučovania pre život
- postupná elektronizácia školských dokumentov: elektronická triedna kniha, klasifikačný záznam, žiacka knižka – prostredníctvom aplikácie EduPage.

SWOT analýza

Na základe analýzy potrieb a požiadaviek súčasnej doby na výchovno-vzdelávací proces sme uskutočnili autoevalváciu školy. Identifikovali sme silné a slabé stránky, príležitosti a riziká - ohrozenia, uskutočnili SWOT- analýzu v oblastiach ľudského potenciálu, materiálneho vybavenia, výchovno-vzdelávacieho procesu a vzťahov a zamerali sme pozornosť aj na pridanú hodnotu školy. Zamestnanci školy si uvedomujú, čomu je potrebné venovať pozornosť, čo je do budúcnosti potrebné riešiť a čo môžeme ovplyvniť.

Silné stránky

Ľudský potenciál:

- prezentácia školy ako školy rodinného typu
- zvládanie náročnosti práce vyučovania aj v spojených ročníkoch
- veková rôznorodosť pedagogických zamestnancov školy
- vytvorenie zázemia a veľmi dobrých podmienok pre vyučovanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- možnosť individuálneho a diferencovaného prístupu k žiakom
- vykonávanie rôznych aktivít mimo vyučovania
- odbornosť vyučovania
- spolupracujúci postoj mnohých rodičov
- jednotný prístup a tímový štýl vedenia výchovno-vzdelávacieho procesu
- kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov
- priaznivá pracovná klíma

Materiálne vybavenie:

- odborné učebne - dve počítačové učebne, školská kuchynka, školská dielňa, odborná učebňa prírodovedných predmetov
- školské kabinety učebných pomôcok
- priestranná školská jedáleň
- samostatné priestory ŠKD
- školský areál - multifunkčné ihrisko, detské ihrisko, basketbalové ihrisko, parkovisko, ihrisko a pieskovisko MŠ
- vo vstupnej hale 2 stoly na stolný tenis
- internetové pripojenie v celej budove školy
- zrekonštruované sociálne zariadenia pre 1. stupeň

Výchovno-vzdelávací proces:

- individuálny a diferencovaný prístup k žiakom na základe ich predpokladov
- využívanie IKT
- zapojenie žiakov do školskej a mimoškolskej činnosti
- podpora talentu a zapojenie do vedomostných súťaží, olympiád a športových súťaží

- disponibilné hodiny orientované na hlavné predmety, nemecký jazyk
- rozvíjanie vyšších úrovní myslenia úlohami z testov
- uplatnenie absolventov na stredných školách
- starostlivosť o žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Vzťahy:

- spolupráca s inými partnermi, školami, organizáciami a inštitúciami
- podpora z 2% daní z príjmov

Slabé stránky

L'udský potenciál:

- nízky počet žiakov
- náročnosť vyučovania v spojených ročníkoch
- nedostatočné finančné ocenenie
- priveľa pracovných úloh z dôvodu nízkeho počtu zamestnancov školy
- nejednotnosť postupu rodiny a školy pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov so žiakmi
- zhoršujúca sa disciplína žiakov

Materiálne vybavenie:

- nedostatok finančných prostriedkov na rekonštrukčné práce súvisiace s vekom budovy, náklady súvisiace s údržbou školy, obnovu a údržbu IKT, obnovu priestorov pre pedagogických a nepedagogických zamestnancov
- chýbajúca telocvičňa
- zastaralé vybavenie tried, kabinetov a odborných učební
- nestabilná internetová sieť, wifi
- potreba rekonštrukcie školskej budovy

Výchovno-vzdelávací proces:

- porovnávanie škôl v dosiahnutých výsledkoch
- slabá motivácia žiakov s nižšími predpokladmi na učenie aj vplyvom sociálneho prostredia
- výber talentovaných žiakov inými školami
- nejednotný prístup k žiakom
- neustále zmeny v školstve

Vzťahy:

- znížený záujem starostlivosti rodičov
- zhoršené výchovno-vzdelávacie výsledky žiakov na 2. stupni
- nízke pozitívne hodnotenie
- porovnávanie pedagogických zamestnancov školy na základe neodborných kritérií

Príležitosti

L'udský potenciál:

- kvalifikovanosť a odbornosť pedagogického zboru
- jednotné pôsobenie, jednotný postoj a súhlas so smerovaním školy
- zlepšenie imidžu školy
- zvyšovanie úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu
- možnosť pracovania podľa vlastného ŠkVP s ohľadom na potreby školy
- zviditeľňovanie úspechov žiakov školy a pedagogických zamestnancov
- prezentovanie aktivít na stránke školy i v obci
- aktívna tvorivá práca v tíme zamestnancov
- hrdosť na školu, žiakov, zamestnancov školy
- spolupráca s obcou, radou školy, rodičovskou verejnosťou
- zviditeľňovanie a oceňovanie pomoci škole

Materiálne vybavenie:

- dopĺňanie a udržiavanie softvérového a hardvérového vybavenia
- postupné riešenie rekonštrukčných prác a materiálového vybavenia interiéru školy v rámci finančných možností v spolupráci so zriaďovateľom školy
- zapájanie sa do projektov
- sponzorské príspevky a 2 % z dane z príjmu
- zvýšenie bezpečnosti budovy a areálu školy

Výchovno-vzdelávací proces:

- podmienky školy, rodinný typ školy, nízky počet žiakov, kvalitný výchovno-vzdelávací proces
- elektronizácia administratívy (ascAgenda, elektronická žiacka knižka, elektronická triedna kniha, elektronický klasifikačný záznam, rozvrhy hodín, zastupovanie, tlač vysvedčení, dochádzka, ascEdupage)
- diferencovaný a individuálny prístup
- vyučovanie v prostredí školského sadu
- pobyt vonku počas prestávok v priaznivom počasí
- zapájanie žiakov do projektov školských aj iných organizácií
- pokračovanie v odbornej príprave na stredné školy
- uskutočňovanie testovania
- rozvíjanie vyšších úrovní myslenia a konania
- spolupráca so základnými a strednými školami
- zviditeľňovanie úspechov a školských i mimoškolských aktivít v obci a na stránke školy
- tvorivá a aktívna pracovná klíma

Vzťahy:

- školskou a mimoškolskou činnosťou a prezentáciou aktivít školy vytváranie pozitívneho obrazu o škole
- spolupráca s inými partnermi, školami, organizáciami a inštitúciami
- spoločné aktivity pre žiakov a zákonných zástupcov

Riziká - ohrozenia

Ľudský potenciál:

- prestup žiakov na iné školy
- znížený záujem o napredovanie školy
- pokles finančných prostriedkov
- zvyšovanie prevádzkových nákladov
- nepriaznivá ekonomická situácia v niektorých rodinách
- migrácia obyvateľov
- odchod najšikovnejších žiakov na iné školy

Materiálne vybavenie:

- nedostatok finančných prostriedkov na rekonštrukčné práce, obnovu interiérového vybavenia
- zvyšujúce sa požiadavky na materiálo-technické vybavenie učební a na celkovú prevádzku školy spojenú s energetickými požiadavkami, s potrebami údržby školy a nutnými potrebami súvisiacimi s denným chodom školy

Výchovno-vzdelávací proces:

- zvyšovanie stresujúcej atmosféry o zániku školy z dôvodu nízkeho počtu žiakov
- nejednotné pôsobenie na výchovu a vzdelávanie
- prehnané požiadavky zo strany rodičov na dosahované výsledky žiakov bez zvažovania ich predpokladov a následný prestup žiakov na iné školy
- zvyšujúce sa nároky na činnosť pedagogických zamestnancov

Vzťahy:

- znížený záujem zo strany rodičovskej a obecnej komunity o ďalšiu podporu školy

- konkurencia škôl
- zhoršujúca atmosféra v neprospech existencie školy

Smerovanie školy

1. Budovať základnú školu ako inovatívnu školu a otvorené centrum pre celoživotné vzdelávanie žiakov, zamestnancov školy a čo najširšieho spoločenstva.
2. Naviazať na dosiahnuté výsledky školy a formovať zmeny v riadení školy, v sociálnej klíme školy, v rozvoji pedagogických zamestnancov, v školskom vzdelávacom programe v spolupráci s komunitou školskou aj mimoškolskou.
3. Vytvárať podmienky na zvyšovanie úrovne školy v oblasti: výchovno-vzdelávacej, mimoškolskej činnosti a voľnočasových aktivít, kultúrno-spoločenskej, materiálno-technického vybavenia.
4. Orientovať školu ako základný článok v profesionálnej orientácii žiakov s preventívnym poslaním pred zvyšujúcou sa nezamestnanosťou v regióne úzkou spoluprácou so strednými školami..
5. Zvýšiť kredit školy tým, že sa stane Školou 21. storočia uplatňovaním princípov škôl s vysoko-efektívnym vyučovaním a učením – preberať vlastnú zodpovednosť za výsledky.

Zámery školy

1. Realizovať proces zmeny v skvalitňovaní a zefektívňovaní výchovno-vzdelávacieho procesu podporou zmysluplného učenia a učenia sa pre život, s dôrazom na rozvoj vyšších úrovní myslenia a s orientáciou na rozvoj inteligencií, kompetencií a emocionálnej stránky žiaka v súlade so zásadami sociálneho učenia.
2. Vytvárať podmienky pre budovanie Školy 21. storočia
3. Spolupracovať so zriaďovateľom, obecnou komunitou, so strednými školami v profesionálnej orientácii žiakov, s CPP v Prievidzi a všetkými, kto podporuje školu.

Priority

1. Vytvárať spolupracujúce a tímové prostredie pri ďalšom smerovaní školy zlepšením informačného systému s podielom rozhodovania všetkých zamestnancov, posilnením úlohy vedúcich MZ, PK, s konkrétnymi úlohami pre učiteľov.
2. Prezentať zámery a ciele školy.
3. Aktivizovať a motivovať k otvorenej partnerskej komunikácii a k spolupráci pri plnení zámeru a cieľov školy tak, aby každý žiak mal možnosť zažiť úspech.
4. Venovať každoročne pozornosť evalvácii a vytyčovaniu reálnych cieľov, priorít a úloh v pláne práce školy.
5. Orientovať výchovno-vzdelávací proces na rozvoj kľúčových kompetencií a vyšších úrovní myslenia a konania s dôrazom neznižovať požiadavky na vedomosti, na rozvoj schopností a zručností žiakov s uplatňovaním diferencovaného prístupu, na plnenie požiadavky poskytnúť priestor pre uplatnenie individuálnych predpokladov, na osobnostný rast žiakov a podporu záujmu o celoživotné vzdelávanie sústredením pozornosti na rozvoj žiakov podľa inovovaného Školského vzdelávacieho programu, ktorý je v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom.

Stupeň vzdelania

Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre 1. stupeň ZŠ žiak získa primárne vzdelanie. Na vysvedčení v 4. ročníku sa do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie.“

ISCED 1 – primárne vzdelávanie (1. – 4. roč. ZŠ)

Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Požiadavky na štúdium	Preprimárne vzdelávanie – vzdelávanie prebiehajúce v MŠ
Spôsob ukončenia štúdia	1. – 4. roč. – 1. stupeň ZŠ
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie s doložkou
Poskytnutý stupeň vzdelania	primárne
Možnosti ďalšieho štúdia	v nadväzujúcom stupni nižšieho sekundárneho vzdelania

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre 2. stupeň ZŠ. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom sekundárnom stupni.

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie (5. – 9. roč. ZŠ)

Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Požiadavky na štúdium	Primárne vzdelávanie na 1. st. ZŠ
Spôsob ukončenia štúdia	5. – 9. roč. – 2. stupeň ZŠ
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie s doložkou
Poskytnutý stupeň vzdelania	nižšie stredné
Možnosti ďalšieho štúdia	pokračovanie vo vzdelávaní vo vyššom sekundárnom stupni, v priebehu ktorého ukončuje povinné základné vzdelávanie (povinnú školskú dochádzku)

2.3 Profil absolventa po ukončení vzdelávacieho programu

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a funkčnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- rozumie základným slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;

- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimo vyučovacej a mimoškolskej činnosti.

Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou,
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka,
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život,
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia,
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine,
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote,
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti,
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných,
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania a počas celého života.

2.4 Pedagogické stratégie

V škole podporujeme a uprednostňujeme využívanie pedagogických stratégií zameraných hlavne na riešenie problémových úloh, tvorbu projektov a zážitkové učenie, výchovné pôsobenie. Podporujeme výučbu pomocou IKT, didaktickej techniky, tvorbu projektov. Uplatňujeme samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentáciu a obhajobu výstupov, praktickú výučbu.

Dôraz kladieme na samostatnosť a zodpovednosť za učenie, ale aj tímovú prácu a zodpovednosť za dosiahnutie skupinového cieľa.

Využívame rôzne formy vyučovania – individuálne, vyučovanie v rôznom prostredí – trieda, odborná učebňa, knižnica, exkurzie, športové aktivity, tvorivé dielne, skupinové vyučovanie, integrované vyučovanie, účelové kurzy, tréningy, turnaje, športové aktivity, rôzne výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním.

Výchovné a vzdelávacie stratégie predstavujú metódy a formy práce učiteľa, ktorými utvára podmienky pre rozvoj kľúčových kompetencií žiakov. To znamená, že navodzuje také situácie a zadáva také úlohy či problémy, pri ktorých sa žiak učí vyriešiť rôzne školské a životné situácie a zaujať k nim stanovisko. Volenými metódami a formami práce používanými učiteľmi smerujeme

k tomu, aby sa u žiakov postupne rozvíjali kľúčové kompetencie. Každý učiteľ má možnosť zvoliť rôzne metódy a formy práce po profesionálnej úvahe s ohľadom na vek a osobitosti žiakov.

Výchovné a vzdelávacie stratégie je možné rozdeliť:

a) z pohľadu učiteľa, to znamená čo na hodine vykonáva učiteľ:

- vytvára vhodné situácie,
- motivuje a aktivizuje žiakov,
- ukladá úlohy cvičenia,
- hodnotí.

b) z pohľadu žiaka, čo vykonáva žiak:

- iniciatívne pristupuje k zadávaným úlohám,
- kriticky uvažuje,
- tvorí otázky,
- orientuje sa v zadaných úlohách,
- rieši a vyberá si z možností,
- prezentuje svoje práce, názory,
- hodnotí svoje výkony.

c) v zmysle stanovených cieľov: učiteľ vedie žiaka k hodnoteniu svojho pokroku podľa dosiahnutých čiastkových úspechov v plnení zadávaných úloh.

Metódy práce

Škola sa orientuje na používanie takých metód, ktorými podporuje rozvoj kľúčových kompetencií žiakov. Volíme metódy prispôbované zvláštnostiam, špecifikám, osobitostiam žiaka. Žiaka chápeme ako jedinca s dôležitým potenciálom, aj ako autora vlastného učenia sa, ktorý je kompetentný vytvárať a dotvárať svoje poznanie a aj ho adekvátne využívať. Učiteľ sa stáva facilitátorom a podporovateľom žiakovho poznávania a rozvíjania jeho osobnosti práve voľbou adekvátnych metód a foriem práce. Najvhodnejšími metódami sú aktivizujúce metódy, ktoré najvhodnejšie zabezpečia plnenie požiadaviek vzdelávacieho programu školy. Postupne upriamujeme pozornosť na participatívne metódy, situačné metódy, inscenačné metódy, brainstormingové metódy, kognitívne metódy, zážitkové metódy, skúsenostné metódy, aktivizačné učenie a učenie pre život.

Vo vyučovacom procese využívame: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačnú demonštráciu, problém ako motiváciu, motivačnú výzvu k riešeniu problémov, aktualizáciu obsahu učiva, pochvalu, povzbudenie, konštruktívnu kritiku, opis, dramatizáciu, besedu, demonštráciu obrazov, pozorovanie, manipuláciu a predmetmi – laboratórne práce, pokus, prácu s didaktickým zameraním, projektové vyučovanie, riešenie problémových situácií, didaktickú hru, aktivizačné metódy - DITOR, INSERT, pojmovú mapu, prácu na interaktívnej tabuli, skupinovú prácu, individuálnu prácu.

Formy práce

Formy práce volíme podľa obsahového štandardu jednotlivých vyučovacích predmetov nasledovne:

a) Podľa počtu žiakov zúčastňujúcich sa na vyučovacom procese spolu s učiteľom:

- individuálne (jeden žiak - jeden učiteľ),
- hromadné (jeden učiteľ - viac žiakov),
- zmiešané (kombinácia individuálnych a zmiešaných).

b) Podľa miesta realizácie vyučovacieho procesu:

- školské (v triede, v PC učebni, v učebni HUV, v učebni chémie, v odbornej učebni),
- mimoškolské (knížnica, vychádzka, exkurzia).

c) Podľa stupňa samostatnosti práce žiakov vo vyučovacom procese, tzv. sociálnych foriem:

- individuálna práca,
- skupinová práca,
- frontálna práca žiakov, práca vo dvojiciach.

Kompetencie

Komunikačné spôsobilosti, gramotnosti najmä matematická gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti (informačno-komunikačné technológie), spôsobilosti učiť sa učiť sa, riešiť problémy, osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti, základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Získa predpoklady na to, aby si vážil sám seba i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať. Má osvojené základy používania mate-rinského, štátneho a cudzieho jazyka. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí bázu pre ďalší rozvoj v následných stupňoch vzdelávania.

Absolvent vzdelávania v základnej škole má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):
sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komuni-kácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

kompetencie (spôsobilosti) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
 - je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov, kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií - vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
 - ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
 - dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
 - dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
 - vie používať rôzne vyučovacie programy,
 - získa základy algoritmického myslenia,
 - chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
 - vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT, kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa
 - má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
 - uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,
 - vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
 - uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,
- kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy
- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
 - pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,

- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom, osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti),
- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom, kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

2.5 Výchova a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Škola zabezpečuje rovnocenné zaobchádzanie vo vzdelávaní všetkých žiakov, vrátane detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej „ŠVVP“). Zodpovedá zaň a usmerňuje ho výchovná poradkyňa s triednymi učiteľmi. Žiaci majú vytvorené podmienky na základe odporúčaní CPP Prievidza prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho plánu a podporných opatrení, ktoré sú potrebné na to, aby sa žiaci mohli plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Pri poskytovaní podporných opatrení škola postupuje podľa § 145a a § 145b zákona č. 245/2008 Z. z. Zákona o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V škole pracuje aj školský podporný tím, ktorý tvoria traja pedagogickí zamestnanci: triedna učiteľka v 1. roč., triedna učiteľka v 4. roč. a triedna učiteľka v 8. ročníku, ktorá je zároveň aj výchovnou poradkyňou. Ich náplň práce určuje § 84a písm. a) zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Diagnostika detí a odhalenie príčin ich neúspechu sa uskutočňuje už v materskej škole, resp. na 1. stupni ZŠ. V prípade zistených problémov zabezpečujeme odbornú spoluprácu s Centrom poradenstva a prevencie v Prievidzi (ďalej „CPP Prievidza“). Pre žiakov je zabezpečená logopedická starostlivosť. V škole pracuje aj pedagogická asistentka.

a) Žiaci so zdravotným znevýhodnením

- škola spolupracuje s CPP v Prievidzi pri zabezpečení starostlivosti o žiakov so špeciálnymi potrebami vrátane žiakov so zdravotným znevýhodnením,
- škola využíva podporné opatrenia, pričom vychádza z možností a podmienok školy,
- pri hodnotení žiakov so špeciálnymi potrebami škola vychádza z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov,

- škola zabezpečí pre žiakov so špeciálnymi potrebami učebné a kompenzačné pomôcky podľa potrieb žiaka a možností školy a podmienky jeho vzdelávania podľa odporúčaní v správe z CPP Prievidza (obsah učiva, formy, metódy, prístup).
- b) Žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia
 - pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia škola spolupracuje so zriaďovateľom, príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a ďalšími dotknutými subjektmi,
 - žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia poskytuje škola príslušné úľavy podľa platných zákonov,
 - škola úzko spolupracuje so zákonnými zástupcami pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.
- c) Žiaci s nadaním
 - škola umožní žiakovi s nadaním rozvíjať nadanie v špecifickej oblasti alebo oblastiach rozšírením vzdelávacích oblastí a tém nad rámec štátneho vzdelávacieho programu,
 - pri výchove a vzdelávaní žiakov s nadaním škola spolupracuje s CPP v Prievidzi,
 - škola zabezpečí učebné pomôcky pre žiakov s nadaním podľa potrieb žiaka a možností školy.

2.5.1 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania je potrebné venovať rovnakú pozornosť aj osobnostnému rozvoju nadaných žiakov, najmä v oblasti ich emocionality a sociálnych vzťahov.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- spolupracovať so psychológom, v prípade umelecky nadaných žiakov s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na všestranný rozvoj osobnosti nadaných žiakov, a to v oblasti pohybovej, kognitívnej, motivačnej, vôľovej, emocionálnej, sociálnej i v oblasti manuálnych zručností;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

2.5.2 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa v našej škole uskutočňuje v triedach spolu s ostatnými žiakmi školy.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom so zdravotným znevýhodnením špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie, najmä:

- zabezpečiť odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie: CPP Prievidza;
- využívať podporné opatrenia;
- vypracovať individuálny vzdelávací program podľa odporúčaní CPP Prievidza;
- využívať disponibilné hodiny na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiaci vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu;

- vyučovať za pomoci školského špeciálneho pedagóga žiakov so zdravotným znevýhodnením individuálne alebo v skupinkách na vyučovaní alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- zabezpečiť v rámci vyučovania možnosť individuálnej práce s vybranými žiakmi prostredníctvom pedagogickej asistentky.

2.5.3 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej „SZP“) je prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- prispôsobenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;
- včasné riešenie vzdelávacích problémov, využívanie pomoci asistenta učiteľa a iné dostupné možnosti pomoci odborníkov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje schopnosti;
- nižší počet žiakov triede.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy). V prípade potreby využívame individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo všetky predmety) na základe odporúčania CPP Prievidla. Tento program vypracúva výchovná poradkyňa v spolupráci s triednym učiteľom.

2.6 Vzdelávacie oblasti

2.6.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávacia oblasť zdôrazňuje chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikačných kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby. Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a podobne.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Obsah predmetu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Dôraz sa kladie na čítanie a to nielen na zvládnutie techniky čítania, ale aj pochopenie obsahu.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Dobré zvládnutie jazykového učiva vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Jazyk sa chápe ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov.

Cudzie jazyky poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné

kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerance a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Členenie vzdelávacej oblasti sa podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú delí na: počúvanie, komunikácia (hovorenie) s porozumením, čítanie, písanie .

2.6.2 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny, pôsobia na seba a ovplyvňujú sa navzájom. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojim činnostným a bádateľským charakterom vyučovania umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu v tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú aj zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

Prvouka je zahrnutá do dvoch vzdelávacích oblastí, pretože sa skladá z dvoch zložiek – prírodovednej a spoločenskovednej. Spoznávanie prírodného a spoločenského prostredia má niektoré osobité črty a uskutočňuje sa špecifickými poznávacími procesmi, preto zložky ostali formálne oddelené. Špecifikácia obidvoch zložiek sa nachádza v úvode do predmetu prvouka vo vzdelávacích štandardoch.

Podstatné je poznanie základných princípov ochrany krajiny a životného prostredia a osvojeniu si základných princípov zdravého životného štýlu. Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s predmetmi napríklad fyzika, chémia, biológia, geografia a matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi fyzika, chémia, biológia, geografia, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

2.6.3 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť otvára priestor pre kultivovanie individuálnych a spoločenských spôsobilostí (kompetencií), učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach,

ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok dôležitých pre vzdelanostnú spoločnosť. Rozvíja myšlienkové operácie, praktické zručnosti a vedomie vlastnej identity žiaka.

I. stupeň

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesnú stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

II. stupeň

Vzdelávacia oblasť sa prostredníctvom obsahu snaží uchovať kontinuitu tradičných hodnôt našej spoločnosti v súlade s aktuálnymi integračnými procesmi, viesť k vnímaniu vlastenectva a národnej hrdosti v kontexte európanstva a multikulturalizmu, ktorý zabezpečujú predmety dejepis, geografia s jej humánnou zložkou a občianska náuka.

Cieľom vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi prírodou a spoločnosťou. Poznanie minulosti svojho národa ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú základné vedomosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne a o ostatných regiónoch Slovenska. Oboznamujú sa s územím, obyvateľmi, ich tradíciami a zvykmi, so svetom detí i dospelých, osvojujú si pravidlá a normy správania doma, v škole a na verejnosti. Učia sa orientovať v čase, časových údajoch, histórii vlastnej rodiny, svojej vlasti i ľudskej spoločnosti. Vedú sa k pochopeniu vlastného miesta a roly v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, vlastenectvo, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym, národu a celej spoločnosti. Vychováva žiakov k láske k vlasti a súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

2.6.4 Človek a hodnoty

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultiváciu duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha im k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie tak, aby raz ako dospelí jedinci boli prínosom pre ľudské spoločenstvo.

Cieľom vzdelávacej oblasti je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých

ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

2.6.5 Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť všetkým žiakom získať základnú digitálnu gramotnosť.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní aj iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

I. stupeň

Matematika na I. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na I. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, trénovania počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

II. stupeň

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety matematika a informatika, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

2.6.6 Človek a svet práce

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy pracovných činností a technológií, ktoré by mali viesť žiakov k získaniu základných zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispievať k úcte k práci.

I. stupeň

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce. Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

II. stupeň

Vzťah k práci, otázky výberu povolania sú základom tejto vzdelávacej oblasti. Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce (napr. aby dokázali dodržiavať pravidlá, povinnosti a záväzky, aby sa vedeli adaptovať na zmenené pracovné podmienky). Oblasť vzdelávania sa sústreďuje na to, aby žiaci dokázali pristupovať k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, ale aj funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu.

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vede žiakov k:

- pozitívnemu vzťahu k práci a zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- osvojení základných pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávaniu a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo.

2.6.7 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú seberealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Vzdelávacia oblasť sa stará o rozvíjanie kreatívnych vyjadrovacích schopností žiaka prostredníctvom vybraných vyjadrovacích prostriedkov výtvarného umenia, hudby, dizajnu, architektúry, filmu, elektronických médií. Toto vyjadrovanie je chápané vo vzťahoch k dramatickým aj literárnym vyjadrovacím prostriedkom a v širších súvislostiach kultúry – v rámci spoločných tém a medzipredmetových väzieb aj s predmetmi ostatných vzdelávacích oblastí.

Dôležitým poslaním oblasti je budovanie vlastnej kultúrnej identity, chápanie miesta súčasného umenia v živote človeka a aktívna účasť na ňom ako aj rozvíjanie schopnosti porozumieť iným kultúram.

Vzdelávacia oblasť formuje postoje žiaka k estetickým hodnotám a vkusu, formuje kultúrno-historické vedomie, rozvíja schopnosť rešpektovať a tolerovať uznávané hodnoty iných ľudí a iných kultúr.

Žiak sa učí využívať základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, rozlišovať rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport), rozumieť ich súvislostiam a úlohe vo svojom živote a v živote spoločnosti. Učí sa rozlišovať hlavné umelecké druhy, ich médiá, formy, hlavné tendencie a štýly, vyjadrovacie prostriedky, základné kompozičné princípy; opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel, chápať význam estetických faktorov, estetickú činnosť v každodennom živote, chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.

Učí sa chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok a učí sa chápať súčasnú umeleckú tvorbu a prejavy kultúry. Žiak spoznáva typické umelecké a kultúrne prejavy ťažiskových epoch vývoja kultúry, vybrané typické diela a autorov svetového a slovenského umenia.

2.6.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakovi priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využiteľných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Vytvára tak priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb, ktorý zabezpečuje telesnú a športovú výchovu. Dôraz v tejto vzdelávacej oblasti je kladený na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života. Charakteristickým znakom vzdelávacej oblasti sú vedomosti a praktické skúsenosti vedúce k rozvoju pohybových schopností, zlepšovaniu pohybovej výkonnosti žiaka, k získaniu základov športov a ich využívaniu s perspektívou ich uplatnenia v štruktúre vlastného pohybového režimu. Najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej činnosti ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Vzdelávacia oblasť je výrazne spojená so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou činnosťou nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy je umožniť žiakom osvojiť si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti na primeranej úrovni, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na záujmy žiakov, ich predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

2.7 Prierezové témy

Prierezové témy sú neoddeliteľnou súčasťou základného vzdelávania. Svojím obsahom a výchovným zameraním sa premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti.

2.7.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Charakteristika prierezovej témy

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné, aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, úctu a poznanie svojho regiónu. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, kyberšikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok).

Ciele prierezovej témy pre ISCED 1 a 2 patria:

- získať a udržať si osobnostnú integritu aj v rámci regiónu
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy,
- rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný, sociálny život a spoluprácu v rámci regiónu
- správne identifikovať kultúru jednotlivých regiónov a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie,
- rešpektovať všeľudské etické hodnoty, rešpektovať individualitu regiónu,
- uplatňovať ľudské práva a spôsobilosť na ich uplatňovanie,
- pripraviť sa na zodpovedný život v duchu porozumenia, znášanlivosti a tolerance, v regióne
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľal o sebe),
- rozvíjať seba poznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných,
- pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu,
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu,
- podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, kyberšikanovania, agresivity, užívania návykových látok).
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy,
- rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný, sociálny život a spoluprácu,
- správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť v rámci regiónu

- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a v tíme,
- preberať na seba zodpovednosť,
- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy
- a životné prostredie,
- rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- uplatňovať ľudské práva a spôsobilosť na ich uplatňovanie,
- pripraviť sa na zodpovedný život v duchu porozumenia, znášanlivosti a tolerance.

Obsah prierezovej témy

Rozdelenie podľa tematických celkov:

1. Osobnostný rozvoj - rozvoj schopnosti poznávania seba a iných, poznám svoje klady aj nedostatky, využívam potenciál; sebazpoznanie a chápanie seba a svojho prežívania, vlastností, sebareflexia – poznávam a vážim si sám seba; sebaorganizácia a sebaorganizácia – zodpovednosť za svoje konanie; psychohygiena - základné zásady, kreativita, fantázia a iniciatíva
2. Sociálny rozvoj - poznávanie ľudí a pozitívne hodnotenie druhých – viem pochváliť, oceniť a tešiť sa z úspechu iných; medziľudské vzťahy - skutočné hodnoty v živote človeka, kritické myslenie, komunikácia - slušne komunikujem verbálne aj neverbálne, prejavujem vďačnosť, sympatiu, nadšenie, dôveru, radosť, dobroprajnosť, prianie, uznanie a optimizmus, úctu k starším; kooperácia, nediskriminujem ľudí podľa pohlavia, veku, rasy či náboženstva; asertivita - viem slušne povedať svoj názor; spolupráca – pracujem v skupine, tíme; prejavujem vďačnosť, sympatie, nadšenie, dôveru, radosť, dobroprajnosť, prianie, uznanie a optimizmus
3. Morálny rozvoj - riešenie problémov a rozhodovacie zručnosti - viem sa správne rozhodnúť a zodpovedne konať; hodnoty, postoje, praktická etika - uznávam mravné hodnoty a správam sa slušne; som súčasťou spoločnosti, rodiny – výhody, práva, povinnosti.

Realizácia prierezovej témy

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, a náboženská výchova. Dôležité je, aby si učitelia uvedomili, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v náukových predmetoch. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Prvky prierezovej témy sa implementujú do všetkých predmetov, predovšetkým do slovenského jazyka a literatúry, občianskej náuky, cudzích jazykov, hudobnej výchovy, telesnej výchovy, náboženskej výchovy. Obsah prierezovej témy je možné rozvinúť aj formou kurzu.

2.7.2 Regionálna výchova a ľudová kultúra

Charakteristika prierezovej témy

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov.

Ciele prierezovej témy

Zaradením prierezovej témy do vyučovania je možné vytvárať v žiakoch predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Hlavné ciele:

- rozvíjať cit ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia
- spoznávať históriu a kultúru obce, Slovenska
- zachovávať zvyky a tradície
- mať svoju vlastnú identitu, ktorá je hrdá na svoj národ, na tvorbu našich predkov, na svoju vlasť,

- vytvoriť si vzťah, väzby na vlastnú lokalitu a širší región.

Špecifické ciele pre:

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Obsah prierezovej témy

Rozdelenie podľa tematických celkov:

1. Môj rodný kraj - moja rodina; škola, okolie školy; obec, mesto, v ktorom žijem (poloha, história a súčasnosť); rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta; tradičné regionálne zvyky, obyčaje; kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta; regionálne múzea, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny; významné osobnosti regiónu; prírodné krásy regiónu; náučné chodníky v regióne; chránené rastliny a živočíchy na území regiónu; minerály, skameneliny, jaskyne na území regiónu; tradičné produkty a zamestnania v regióne; umelecké produkty, tradičné ľudovoumelecké remeslá regiónu; miestne a regionálne jazyky
2. Objavujeme Slovensko - spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií; spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku; výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska (hrady, zámky, architektúra); flóra a fauna na Slovensku; chránené územia na Slovensku; ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudovoumelecké remeslá z regiónov Slovenska; geografické zvláštnosti Slovenska, geografické a prírodné monumenty, jaskyne a i.; významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska
3. Tradičná ľudová kultúra - ľudové staviteľstvo; domáce a tradičné remeselné výrobky; tradičné remeslá (ich história); produkcia potravín a strava; odev (kroje na dedine); výtvarné umenie a i.; ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia); interpretačné umenie (ľudová hudba, piesne, tance, hry); spoločenské praktiky, zvyky; rituály a slávnostné udalosti; tradície spojené s náboženskými sviatkami (napr. vianočné, veľkonočné a i.); zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom; folklórne tradície (prejavy tradičnej ľudovej kultúry: ústne, herné, dramatické, spevné, tanečné a hudobné)

Realizácia prierezovej témy

Regionálna výchova má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej, hudobnej a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Môže sa realizovať aj na II. st. ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

2.7.3 Mediálna výchova

Charakteristika prierezovej témy

Nevyhnutnosť zavedenia mediálnej výchovy do nášho systému výchovy a vzdelávania vyplynula z faktu, že média a masmédiá sa v čoraz väčšej miere stávajú silným socializačným a výchovno-vzdelávacím prostriedkom. Svojimi produktmi výrazne vplyvajú na správanie jedinca a spoločnosti, utváranie životného štýlu a kvalitu života vôbec. Informácie ponúkané a sprostredkované médiami majú rôznorodý charakter, vyznačujú sa svojbytným vzťahom k realite a sú vytvárané s rôznymi zámermi, často manipulatívnymi. Média svojimi produktmi jednak sprostredkovávajú podnety, ktoré pozitívne formujú osobnosť dieťaťa, ale na druhej strane sú aj prostriedkom ohrozenia ich zdravého vývinu. Deti často nedokážu adekvátne s médiami a ich produktmi zaobchádzať, filtrovať a selektovať z nich to pozitívne, chrániť sa pred ich negatívnymi vplyvmi, čo

sa stáva úlohou mediálnej výchovy. Mediálnu výchovu možno definovať ako praktické vyučovanie zamerané na budovanie mediálnej kompetencie, chápanej ako kritický a rozlišujúci postoj voči médiám s cieľom vychovať emancipovaných občanov, schopných vytvoriť si svoj vlastný názor na základe prijatých informácií.

Ciele prierezovej témy

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získanie a rozvoj mediálnej gramotnosti a osvojenie mediálnych kompetencií - t. z. schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

Na základe získaných vedomostí o médiách (ich funkciách a fungovaní) potrebných pre získanie kritického odstupu od nich, má žiak dokázať prehodnotiť svoj vzťah k nim, reflektovať svoje návyky využívania médií, maximálne využívať pozitívny prínos ich produktov k rozvoju svojej osobnosti ako aj eliminovať ich negatívne vplyvy na svoju osobnosť.

Mediálne kompetencie zasahujú všetky tri úrovne rozvoja osobnosti človeka, preto ciele mediálnej výchovy môžeme rozdeliť na:

Kognitívne - viesť žiakov:

- k základnej orientácii v druhoch médií, k poznaniu ich rozdielov a funkcií,
- k poznaniu ich vplyvu na detského príjemcu (poslucháča, diváka, čitateľa...),
- k pochopeniu mediálnej spracovanej a znázorňovanej reality, používaných mediálnych výrazových prostriedkov a spôsobov usporiadania mediálnych produktov,
- k pochopeniu pozitívneho ale aj negatívneho vplyvu médií a ich produktov (manipulácia, neprimerané násilie a i.), s ktorými každodenne prichádza do kontaktu

Psychomotorické - viesť žiakov:

- k aktívnemu využívaniu médií v procese komunikácie,
- k produkcii vlastných mediálnych príspevkov využívajúc svoj kreatívny potenciál,
- k zručnosti obsluhovať technické zariadenia a nové technológie médií,
- ku schopnosti kooperovať s inými mediálnymi tvorcami v procese komunikácie

Afektívne (ide o rozvoj schopností a postojov žiakov) - viesť žiakov:

- k zaujatiu kladného postoja k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum,
- k odmietaniu mediálnych obsahov, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu (predovšetkým nerešpektujú právo človeka na ochranu jeho intimity, propagujú násilie ako normálnu
- a akceptovateľnú formu riešenia medziľudských a spoločenských konfliktov),
- k eliminácii negatívnych mediálnych vplyvov na svoju osobnosť zodpovedným prístupom k nim.

Obsah prierezovej témy

je rozdelený podľa tematických celkov v ISCED1 a ISCED2:

1. Čo je médium - identifikovať základné druhy médií s ktorými prichádza do kontaktu počas osobnej histórie a počas každodenného života; rozpoznať, čo je médium a čo masmédiu; charakterizovať jednotlivé druhy médií; popísať, do ktorých oblastí života médiá vstupujú a ako nás môžu formovať; pochopiť, ako médiá ovplyvňujú každodenný život (individuálny, rodinný, spoločenský,...); uvedomiť si vplyv médií na štrukturovanie a usporiadanie denných aktivít a celého dna; ohodnotiť obľúbený film, obľúbenú knižku; komunikovať, odpovedať na otázky (rozvoj komunikačných schopností)
2. Čo je reklama? - charakterizovať čo je reklama; rozoznať (na príkladoch) základné druhy reklamy; sformulovať krátky reklamný text; posúdiť hodnovernosť reklamy - uvedomiť si akým spôsobom je reklama v médiách zastúpená a pochopiť jej ciele; vytvoriť jednoduchý reklamný produkt (plagát, leták...); zdefinovať pojem plagát; poznať jeho využitie

Realizácia prierezovej témy

Regionálna výchova má potenciál byť súčasťou obsahu viacerých predmetov, najmä etickej výchovy, občianskej náuky, slovenského jazyka a literatúry, informatiky a dejepisu.

2.7.4 Environmentálna výchova

Charakteristika prierezovej témy

Prierezová téma vedie jednotlivca k pochopeniu komplexnosti a zložitosti vzťahov človeka a životného prostredia, t.j. k pochopeniu nutnosti postupného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti a k poznaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti a k poznávaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti i každého jednotlivca. Umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím pri príjemnom poznávaní aktuálnych hľadísk ekologických, ekonomických, vedecko-technických, politických, občianskych, časových hľadísk (vzťahov k budúcnosti), priestorových (súvislosti medzi lokálnymi, regionálnymi a globálnymi problémami) i možnosti rôznych variantov riešenia v záujme udržateľnosti rozvoja ľudskej civilizácie, životný štýl a hodnotovú orientáciu žiakov.

Ciele prierezovej témy

Cieľom tejto prierezovej témy je **v oblasti vedomostí, zručností a schopností:**

- prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi,
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

Cieľom tejto prierezovej témy je v oblasti **v oblasti postojov a hodnôt:**

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Obsah prierezovej témy

Rozdelenie podľa tematických celkov:

1. Ochrana prírody a krajiny - les (význam lesa, funkcia lesného ekosystému, les v našom prostredí, vzájomné vzťahy v ekosystéme lesa, negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie); pole (význam, zmeny krajiny vplyvom činnosti človeka, spôsoby hospodárenia na poli, okolie polí); vodné zdroje (ľudské aktivity spojené s vodným hospodárstvom, hospodárenie s vodou); more (druhovú rozmanitosť, význam pre biosféru, morské riasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého); tropický dažďový prales (druhovú rozmanitosť, miznutie tropických dažďových pralesov a ich následky na ekologickú rovnováhu Zeme); ľudské sídlo – mesto – dedina (umelý ekosystém, jeho funkcia a vzťah k okoliu, aplikácia na miestne podmienky; urbanizácia - vplyv

na prírodu a krajinu, kultúrna krajina (pochoopenie dôsledkov rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia)

2. Zložky životného prostredia - voda (význam vody, kolobeh vody, ochrana jej čistoty, ohrozovanie vôd, pitná voda u nás a vo svete, čistenie odpadových vôd, spôsoby riešenia); ovzdušie (význam pre život na Zemi, klimatické zmeny, zdroje znečistenia, čistota ovzdušia); pôda (význam pôdy pre život na Zemi, ochrana pôdy, dôsledky erózie, znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo); zachovanie biodiverzity (význam druhej rozmanitosti pre zachovanie biologickej rovnováhy na Zemi a jej ochrana)
3. Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana - význam prírodných zdrojov pre človeka; obnoviteľné prírodné zdroje; neobnoviteľné prírodné zdroje; racionálne využívanie prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju; využívanie alternatívnych zdrojov energie
4. Ľudské aktivity a problémy životného prostredia - poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné prostredie (význam, vývoj, energetické zdroje dopravy a ich vplyv na prostredie, druhy dopravy a ekologická záťaž, doprava a globalizácia); priemysel a životné prostredie (priemyselná revolúcia a demografický vývoj, vplyv priemyslu na prostredie, spracovávané materiály a ich pôsobenie na životné prostredie, vplyv právnych a ekonomických nástrojov na vzťah priemyslu k ochrane životného prostredia, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti); odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu); ochrana prírody a kultúrnych pamiatok (význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok, ochrana mestských pamiatok zaradených do zoznamu Svetového dedičstva, právne riešenie u nás, v EÚ a vo svete); zmeny v krajine (dôsledky urbanizácie – narušovanie prírodných ekosystémov, záber poľnohospodárskej pôdy, územné plánovanie z hľadiska ochrany životného prostredia); dlhodobé programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí (Agenda 21, Deň Zeme, Deň životného prostredia OSN...)
5. Vzťah človeka k prostrediu - naše mesto, obec (prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana); náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie); lokálne a globálne ekologické problémy (príklad problému, jeho príčina, dôsledok, súvislosť, možnosti a spôsoby riešenia, vlastný názor, jeho zdôvodnenie a prezentácia); prostredie a zdravie (kvalita života, rozmanitosť vplyvov prostredia na zdravie, možnosti a spôsoby ochrany zdravia, environmentálne zdravie) nerovnomernosť života na Zemi (rozdielne podmienky prostredia a rozdielny spoločenský vývoj na Zemi, príčiny a dôsledky globálnych ekologických problémov a princípy udržateľnosti rozvoja)

Realizácia prierezovej témy

Prierezová téma sa na I. stupni realizuje najmä v predmete prírodoveda v 3. a 4. ročníku a jej prvky sú implementované do všetkých ostatných predmetov, predovšetkým do slovenského jazyka a literatúry, matematiky, výtvarnej výchovy a vlastivedy.

Na II. stupni je začlenená vo vyučovaní ostatných predmetov, predovšetkým v biológii, chémii, fyzike a v rámci medzipredmetových vzťahov, formou kurzu.

2.7.5 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Charakteristika prierezovej témy

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele prierezovej témy

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.
- pochopil význam komunikácie a kooperácie medzi účastníkmi cestnej premávky, naučil sa predvídať potenciálne riziká vyplývajúce z povahy vozovky, dopravnej situácie a správania sa iných účastníkov cestnej premávky, učil sa predvídať a reagovať na chyby druhých,
- pochopil význam a úlohy policajtov pre bezpečnú a plynulú premávku na cestách,
- osvojil si zásady, ale aj zručnosti a návyky súvisiace s poskytovaním prvej pomoci zranenej osobe pri dopravnej nehode,
- osvojil si základné zručnosti a zásady správania sa pri dopravnej nehode.

Obsah prierezovej témy

Rozdelenie podľa tematických celkov ISCED1:

1. Teoretické znalosti pravidiel cestnej premávky - kultúrne správanie sa na chodníku; dbať o čistotu chodníkov; pozorne sa správať voči iným chodcom; viesť žiakov k disciplinovanému a bezpečnému pohybu po chodníku, v obytnej a pešej zóne, pri prechádzaní cez cestu a križovatku; morálna a právna zodpovednosť k ostatným účastníkom cestnej premávky; citlivé správanie k starým a chorým, invalidom; správanie sa pri preprave v MHD; uvedomovanie si, že na hry musia byť bezpečné miesta (ihriská, park); nebezpečenstvo hry pri železničnej trati; rešpektovanie zákazu vchádzania na železničné priecestie ak sú spustené závery, fungujú svetelné a zvukové znamenia; vytvoriť pozitívne postoje k práci dopravnej polície a záchrannej služby
2. Dopravné značky a zariadenia - chápať zmysel svetelných signálov a nimi sa samostatne riadiť; poznávanie a rešpektovanie vybraných dopravných značiek; správny partnerský vzťah medzi účastníkmi cestnej premávky; chápanie významu dodržiavania uvedených značiek; dodržiavanie základných pravidiel na chodníkoch, cestných komunikáciách z pohľadu chodca
3. Praktické cvičenia - pomoc telesne postihnutým chodcom; hodnoty a postoje žiaka ako účastníka cestnej premávky; pochopiť význam opatrného prechádzania cez cestu; pomoc starším a telesne znevýhodneným osobám; uvedomovanie si, ktoré jeho činnosti pri jazde na bicykli, môžu ohrozovať alebo obmedzovať iných chodcov; uvedomiť si, že technický stav dopravného prostriedku a výstroj sú jedným z podmienok bezpečnosti pri cestnej premávke
4. Taktika bezpečného správania a jednania pri chôdzi - ohľaduplné správanie sa voči ostatným chodcom a účastníkom cestnej premávky; chápať význam prechodu pre chodcov ako najbezpečnejšieho miesta na prechod; uvedomovať si možné nebezpečenstvá v zdanlivo pokojnej ulici; chápať možný vznik nebezpečenstva v rôznych situáciách (vždy očakávať, že zo zákruty v protismere vyjde rozmerné vozidlo, že protiidúci vodič vojde do ľavej polovice vozovky, že vodič nebude rešpektovať pravidlá o prednosti v jazde možno len preto, že "malého" cyklistu nevidí a pod.)
5. Podmienky premávky na cestách - ohľaduplné správanie účastníkov cestnej premávky; chápať nebezpečenstvo označované dopravnými značkami; chápať riziká vyplývajúce z poveternostných vplyvov; prispôbiť svoju jazdu povrchu cesty
6. Technické podmienky prevádzky dopravných prostriedkov - rovnocenné postavenie vozidiel v cestnej premávke; chápať význam dodržiavania stanovenej rýchlosti. dokázať zdvorilo upozorniť, ak vidia takéto nedostatky; žiak chápe a kladne hodnotí význam dobrého technického stavu bicykla na bezpečnosť jazdy

Realizácia prierezovej témy

Prvky prierezovej témy sú implementované do všetkých predmetov, predovšetkým do slovenského jazyka a literatúry, matematiky, občianskej náuky, prírodovedy, vlastivedy, biológie a geografie.

2.7.6 Multikultúrna výchova

I. stupeň

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

II. stupeň

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. S multikultúrnou výchovou úzko súvisí regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia.

Charakteristika prierezovej témy

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí.

Multikultúrna výchova rozvíja kultúrne kompetencie žiakov, osobné, sociálne a komunikačné kompetencie. Pre žiakov v nižšom sekundárnom vzdelávaní je potrebné posilniť sebareflexiu vlastnej kultúrnej identity vo vzťahu k iným kultúram. Multikultúrna výchova pomáha žiakom pri orientácii vo svete hodnôt a pri zvládaní zmätkov počas hľadania vlastnej svetonázorovej orientácie.

Ciele prierezovej témy

Ciele prierezovej témy vychádzajú z neopakovateľnej hodnoty individuálneho ľudského života, z hodnoty komunity ako prirodzeného prostredia pre človeka, z rešpektu voči individuálnym potrebám človeka a z faktu rovnosti ľudí pred platnými zákonmi.

Hlavné ciele:

- Rozvíjať sebareflexiu, ktorá povedie k uvedomeniu si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity.
- Viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- Podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr.
- Rozvíjať schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou.
- Rozvíjať schopnosť pochopenia pre odlišnú kultúru a pre odlišný životný štýl.
- Podnecovať tvorivosť v každodennej interakcii s druhými ľuďmi.

- Rozvíjať tolerantné postoje k príslušníkom iných kultúr pri uvedomovaní si a zachovávaní vlastnej kultúrnej identity. Motivovať žiakov k argumentácii vo vzťahu k svojim postojom.
- Rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu prísť do styku.
- Konečným cieľom je rozvíjať schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí tolerance a vzájomnej úcty.

Obsah prierezovej témy

je rozdelený podľa tematických celkov v ISCED1 a ISCED2.

I. stupeň

Viesť žiakov ku kultúrnemu sebauvedomeniu, k vnímaniu vlastných emocionálnych a sociálnych väzieb na kultúru blízkeho i vzdialenejšieho okolia.

Podporovať ich sebavedomie a uplatnenie v skupine, motivovať k tvorivosti v interakcii s druhými ľuďmi, hlavne so slabšími a znevýhodnenými.

Poskytovať dostatok podnetov pre zažitie mnohorakosti sveta. Podnecovať zvedavosť a záujem o okolie.

Viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.

Podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr, ale súčasne zachovávať ich povedomie príslušnosti k vlastnej kultúre.

Rozvíjať sebareflexiu, ktoré vo vyšších ročníkoch primárneho vzdelávania vedie k uvedomeniu si koreňov a premien vlastnej kultúrnej identity.

Rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu v krátkodobom horizonte prísť do styku.

Rozvíjať schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou, schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí.

II. stupeň:

1. Kultúrna diferenciácia - rozdielnosť kultúr – odlišnosť kultúr, odlišný životný štýl; spolunažívanie – tolerancia, tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr; medziľudská tolerancia – tolerantné postoje k príslušníkom iných kultúr, uvedomovanie si a zachovanie vlastnej identity; história iných kultúr – poznanie kultúr, s ktorými môžeme prísť do kontaktu; xenofóbia, rasizmus, extrémizmus – charakteristika základných pojmov; zvyky a tradície iných kultúr – rešpektovanie faktu kultúrnej rozmanitosti
2. Ľudské vzťahy - komunikácia v skupine – sebavedomie a uplatňovanie sa v skupine, interakcia so slabšími a znevýhodnenými; práva jednotlivcov i skupín – sebareflexia, uvedomenie si vlastných koreňov, možností, obmedzení a premien vlastnej kultúry; vzťahy v škole / učiteľ – žiak, škola – rodina / - schopnosť komunikovať a spolupracovať v školskom prostredí s príslušníkmi iných kultúr; diskriminácia – sociálne, politické, ekonomické, historické príčiny diskriminácie. charakteristika pojmov azylant, utečenec; rasová diskriminácia – prejavy a dopady rasovej neznášanlivosti, prejavy xenofóbie, extrémizmu, ľudská solidarita; konflikty a ich riešenie – riešenia konfliktov pokojnou cestou
3. Etnický pôvod - etnické skupiny – odlišnosti etnických, náboženských a sociálnych skupín; národná identita – symboly národnej identity, symboly iných sociokultúrnych skupín
4. Multikulturalita - vzťah kultúr v globalizovanom svete – predpokladaný vývoj do budúcnosti multikulturalita ako prostriedok vzájomného obohacovania; právne dokumenty – dokumenty o ľudských právach, práva a slobody etnických skupín, pojmy majorita a minorita, postavenie menšín na Slovensku; dohody a záväzky – inštitúcie a organizácie, ktoré pomáhajú pri riešení problémov multikultúrneho charakteru, unicef, amnesty international; spolupráca s inými kultúrami – špecifické rysy rôznych jazykov a ich rovnocennosť, význam jazyka ako nástroja dorozumievania a celoživotného vzdelávania

Realizácia prierezovej témy

Do tejto prierezovej témy sme zaradili aj prvky regionálnej výchovy s cieľom pripomínať žiakom prostredie, prírodné a spoločensko-historické prostredie v ktorom žijú. Do vyučovania ako aj do aktivít vo voľnom čase budeme vhodne zaraďovať ukážky ľudových tradícií a zvykov. Žiakom

chceme pripomínať najvýznamnejšie medzníky regionálnej histórie a oboznamovať ich s osobnosťami a rodákmi z blízkeho okolia.

Prvky multikultúrnej výchovy možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov, predovšetkým do občianskej výchovy, etickej výchovy, osobnostného a sociálneho rozvoja. V obsahovej a metodologickej rovine s pomocou vhodných príkladov je možné rozvíjať ich aj v prírodovedných predmetoch vlastiveda a geografia aj pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Pri realizácii multikultúrnej výchovy je nevyhnutné rešpektovať lokálne podmienky a je vhodné spolupracovať s inými verejnými, štátnymi i mimovládnyimi organizáciami v regióne. Svoje ciele napĺňa v celej spoločnosti, nielen v regiónoch, kde žijú menšiny. Výchovno-vzdelávacia činnosť školy v oblasti multikultúrnej výchovy je efektívna najmä vtedy, ak sa celé prostredie a atmosféra školy rozvíjajú ako systémy citlivé na kultúrne špecifiká.

2.7.7 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Charakteristika prierezovej témy

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Ciele prierezovej témy

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Realizácia prierezovej témy

Výchova k manželstvu a rodičovstvu má potenciál byť súčasťou obsahu viacerých predmetov, najmä etickej výchovy, občianskej náuky, slovenského jazyka a literatúry, informatiky, matematiky, fyziky, geografie a biológie.

2.7.8 Ochrana života a zdravia

Charakteristika prierezovej témy

Prierezová tematika Ochrany života a zdravia (OZO) sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier a účelových cvičení. Aplikuje sa v ňom učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou ochrany človeka a prírody (OČP). Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do iných vzdelávacích častí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Učivo prierezovej témy má niekoľko špecifik a odlišností od iných vyučovacích predmetov v ZŠ. Základným znakom učiva OZO je, že hoci nemá vyučovací predmet, je učivo pre žiakov povinné a výsledky sa neklasifikujú. Poslanie učiva je poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany zdravia a života, tiež zdravia

a života iných ľudí. Žiaci si v priebehu výchovného a vzdelávacieho procesu osvojujú potrebné vedomosti, zručnosti, návyky a schopnosti.

Ciele prierezovej témy

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom, je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Ciele:

- poskytovať žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí,
- pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza,
- zvládnuť situácie vzniknuté vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami,
- rozvíjať vedomosti, zručnosti a návyky pre ochranu človeka a spoločnosti
- neustále poznávať a chrániť prírodu,
- pripraviť na uplatnenie sa v modernej spoločnosti znalosťou základných pravidiel cestnej premávky a bezpečného správania v rôznych situáciách
- morálny: základ vlasteneckého a morálneho cítenia
- odborný: osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a v poskytovaní pomoci v prípade ohrozenia zdravia a života
- psychologický: proces adaptácie v záťažových situáciách
- fyzický: dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných situáciách

Obsah prierezovej témy

je rozdelený podľa tematických celkov v ISCED1 a ISCED2.

I. stupeň

1. Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana - varovné signály a činnosť žiakov po varovaní; evakuácia školy v prípade ohrozenia; mimoriadne udalosti – možnosti vzniku; požiarne ochrana; prostriedky individuálnej ochrany; nebezpečné látky – druhy, zásady ochrany; detské prostriedky individuálnej ochrany
2. Pohyb a pobyt v prírode - orientácia v mieste školy a jej okolí; určovanie svetových strán; významné budovy a ich účel; príroda – charakteristika a význam; správanie sa a pohyb v prírode; orientácia v teréne; tvárnosť krajiny; mapy, základné činnosti pri práci s mapou; typy náčrtov a zhotovenie jednoduchého náčrtu
3. Zdravotná príprava - prvá pomoc s použitím domácej lekárničky; jednoduché rany; významné strediská z hľadiska zdravotnej prevencie a liečenia; starostlivosť o zdravie; nepríjemné poranenia; ochrana zdravia; prvá pomoc pri poranení hornej končatiny a hlavy; základné životné funkcie; praktické precvičenie obväzovej techniky pri jednoduchých poraneniach horných a dolných končatín

II. stupeň:

1. Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana - varovné signály a činnosť po ich vyhlásení; prostriedky individuálnej ochrany; kolektívna ochrana pred účinkami následkov pri mimoriadnej udalosti; zbrane hromadného ničenia a ich ničivé účinky; hygienická očista a ochrana potravín a vody; ochrana proti požiarom
2. Zdravotná príprava - všeobecné zásady pri poskytovaní prvej pomoci; prvá pomoc pri stavoch ohrozujúcich život
3. Pohyb a pobyt v prírode - pohyb v prírode pomocou mapy a buzoly; pobyt v prírode a jej ochrana

Realizácia prierezovej témy

Na realizáciu prierezovej témy sa využívajú tieto organizačné formy:

- Didaktické hry (DH) v 1. - 4. ročníku sa konajú v prírode 1-krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 4 hodín.
- Účelové cvičenie (UC) v 5. - 9. ročníku sa konajú v prírode 2-krát v roku v trvaní 5 hodín. Pred UC realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť podľa obsahového zamerania v rozsahu 5 hodín.

2.8 Gramotnosti žiakov

2.8.1 Funkčná gramotnosť

Pojem funkčná gramotnosť vnímame ako integráciu tematických celkov z jednotlivých predmetov. V rámci funkčnej gramotnosti učíme najmä – čitateľskú gramotnosť, matematickú gramotnosť a prírodovednú gramotnosť a pri jednotlivých témach, dopĺňame ciele finančnej gramotnosti a mediálno-informačnej gramotnosti. Funkčná gramotnosť je chápaná ako:

- integrácia (prepojenie) získaných vedomostí (pojmov) z obsahového štandardu a činností výkonového štandardu zo vzdelávacieho štandardu jednotlivých predmetov vzdelávacích oblastí, informácií z prierezových tématických oblastí a gramotností,
- učenie sa k aktívnemu prístupu získavania, vyhľadávania, triedenia, kombinovania informácií k tvoreniu, dosiahnutiu nejakého výstupu,
- spôsob správania sa v školskom, domácom prostredí k tomu, aby jednotlivec dokázal stále rozvíjať svoje schopnosti a svoj potenciál.

Funkčná gramotnosť nezahŕňa len schopnosť vedieť čítať, písať, počítať, mať vedomosti osvojené na nižších úrovniach myslenia, ale získané vedomosti, informácie, vedieť využiť nielen v školskom prostredí, ale najmä v bežnom živote, pracovať s informáciami na vyšších úrovniach myslenia. Funkčná gramotnosť smeruje k rozvoju vyšších úrovní myslenia a vytvára podmienky pre vykonávanie určitých činností, pre ktoré má žiak danosti a predpoklady.

Vrcholom gramotností je čitateľská gramotnosť.

Cieľom rozvoja funkčnej gramotnosti je príprava pre život integráciou predmetov prírodovedného zamerania so slovenským jazykom a informatikou, splnením požiadaviek vzdelávacieho štandardu rozpracovaného v učebných osnovách predmetu. Spojením predmetov zo vzdelávacích oblastí sa rozvíja najmä čitateľská a dokumentová gramotnosť, prírodovedná, matematická a informačno-mediálna gramotnosť. Práve integráciou predmetov zo vzdelávacích oblastí, gramotností a prierezových tématických oblastí sa smeruje k tomu, aby žiaci prepájali získané poznatky a vedeli prepájať aj školské vedomosti s rodinným a obecným prostredím, v ktorom sa pohybujú. Rozvíjané sú aj vyššie úrovne myslenia s uplatňovaním metód objavného, tvorivého a projektového vyučovania. Zvýšená pozornosť sa venuje porozumeniu textu aj tichým čítaním. V prepojení na mediálnu a informačnú gramotnosť sa orientuje na písanie textov v programe MS Word.

Integrácia predmetov vychádza z koncepcie integrovaného tematického vyučovania s aplikáciou aktivizujúcich a inovatívnych vyučovacích metód.

2.8.2 Čitateľská gramotnosť

Čitateľská gramotnosť nie je len o schopnosti text prečítať, ale textu porozumieť; vyhľadať a porozumieť informáciám z rôznych druhov textov – nielen školských a učebnicových; vybrať z textu podstatné a dôležité informácie a tieto využiť pre ďalší či už ústny alebo písomný prejav – dokument. Čitateľská gramotnosť je základným predpokladom pre ďalší rozvoj jednotlivca a je predpokladom pre jeho napredovanie.

Rozvoj osobnosti bez gramotnosti čítať, bez vytvoreného vzťahu k čítaniu - ako zdroja najrôznejších informácií, bez porozumenia textu a schopnosti vyjadriť, hodnotiť, vyvodiť závery v podobe ústneho a písomného prejavu je pre ďalšiu úspešnosť jednotlivca problematický, a to nielen v školskom prostredí.

Dôležitým momentom počas školskej dochádzky je získať žiakov pre čítanie najrôznorodejších druhov textov a to nielen učebnicových a literárnych.

2.8.3 Matematická gramotnosť

Matematická gramotnosť predstavuje rozvíjať schopnosť žiaka rozpoznať a pochopiť úlohu matematiky vo svete, robiť zdôvodnené hodnotenia, používať matematiku a zaoberať sa ňou spôsobmi, ktoré zodpovedajú potrebám v bežnom živote.

1. úroveň: Myslenie a obťažnosť úloh je na úrovni rutinných operácií. Informácia je zadaná jednoducho a zrozumiteľne. Činnosť žiaka je automatická a bezprostredná. Tieto úlohy nerozvíjajú myslenie.
2. úroveň: Žiak používa bezprostredné uvažovanie, základné algoritmy, formuly a vie písomne interpretovať svoje výsledky.
3. úroveň: Žiak vie nájsť jednoduchú stratégiu riešenia problémov. Dokáže spracovať viacdrojové informácie a vytvoriť krátke výsledky a zdôvodnenia.
4. úroveň: Žiak aktívne pracuje na konkrétnej úlohe, má dobre rozvinuté zručnosti preniknúť do podstaty úlohy, dokáže správne argumentovať.
5. úroveň: Žiak vie vytvoriť modely zložitých operácií a pracovať s nimi. Vyberá, porovnáva a vyhodnocuje primerané stratégie riešenia problému, dokáže uvažovať o svojich akciách, formulovať a komunikovať svoje interpretácie a dôvodenia.
6. úroveň: Žiak vie zovšeobecňovať a využívať informácie na základe svojich výskumov. Formuluje hypotézy a dokazuje ich správnosť. Je schopný pokročilého matematického myslenia a dôvodenia. Žiak vytvára nové prístupy a stratégie pre riešenie neobvyklých úloh, využíva pritom pochopenie symbolických, formálnych operácií, vzťahov a pohľad do problému. Dokáže precízne formulovať a komunikovať svoje akcie, úvahy, interpretácie a argumentácie vo vzťahu k zisteniam.

Matematizácia - ako základná stratégia použitia matematiky je považovaná za základný cieľ vzdelávania. Predstavuje schopnosť žiaka použiť získané vedomosti pri riešení matematických problémov, s ktorými sa stretáva. Možno ju opísať piatimi krokmi:

1. Stanoviť východisko, daný reálny problém.
2. Nájsť vhodné matematické pojmy súvisiace s týmto problémom.
3. Postupne odstraňovať prvky reality a posúdiť, ktoré prvky uvedeného problému sú dôležité, zovšeobecniť a formalizovať ich. Reálny problém sa transformuje na matematický tak, aby hodnoverne reprezentoval situáciu.
4. Riešiť matematicky formulovaný problém.
5. Preložiť riešenie matematického problému do reči reálnej situácie.

Testovacie nástroje štúdie monitorujú - čitateľskú gramotnosť, - matematickú gramotnosť, - prírodovednú gramotnosť, - schopnosť riešiť problémové úlohy medzipredmetového charakteru, - motiváciu žiakov učiť sa, - presvedčenie žiakov o vlastných schopnostiach, - štýly učenia sa.

Pod pojmom gramotnosť sa rozumie schopnosť žiaka aplikovať vedomosti a zručnosti z kľúčových oblastí vyučovacieho predmetu; schopnosť analyzovať a efektívne komunikovať svoje názory a postoje; schopnosť riešiť a interpretovať problémy v rozličných situáciách.

Najdôležitejšie v tejto gramotnosti v školskom prostredí je učiť analyzovať situácie z pohľadu logiky, reálneho riešenia problémov vyskytujúcich sa nielen v školskom ale najmä v bežnom živote a vytvárať podmienky na to, aby sa vychádzalo pri riešení matematických úloh v školskom prostredí z oblastí života a iných školských predmetov.

2.8.4 Prírodovedná gramotnosť

Prírodovedná gramotnosť je definovaná ako schopnosť používať vedecké poznatky, identifikovať otázky a vyvodzovať dôkazmi podložené závery pre pochopenie a tvorbu rozhodnutí o svete prírody a zmenách, ktoré v ňom v dôsledku ľudskej aktivity nastali a schopnosť vyvodzovať zo známych dôkazov a informácií primerané a vhodné závery na základe predložených dôkazov posudzovať kritériá a odlišovať subjektívne názory od objektívnych tvrdení podložených dôkazmi.

Prírodovedné znalosti a postupy ktoré žiak využíva uplatňuje v troch základných kontextoch: Zdravie a život; Zem a životné prostredie a technológie.

Najnižšia úroveň - žiaci sú schopní spomenúť si na jednoduché fakty (napríklad názvy, odbornú terminológiu alebo jednoduché zákonitosti a pravidlá) a využiť základnú, všeobecne rozšírenú znalosť prírodných vied.

Stredná úroveň - vedia použiť svoje prírodovedné vedomosti na vytvorenie predpovedí alebo poskytnutie vysvetlenia, vedia odhaliť otázky, na ktoré vedecký výskum môže odpovedať, presne opísať súčasti vedeckého výskumu, vybrať z ponuky viacerých údajov alebo dôvodov podstatné informácie a využiť ich pri tvorbe záverov.

Najvyššia úroveň - tvoriť myšlienkové modely a využívať ich na predpovedanie alebo vysvetľovanie, vedieť analyzovať realizovaný výskum a zachytiť jeho priebeh a cieľ, vedieť porovnávať dáta a hodnotiť alternatívne uhly pohľadu, vedieť komunikovať vedecké argumenty a opisovať javy presne a podrobne.

Najdôležitejšie v prírodovednej gramotnosti je klást dôraz na pochopenie, interpretáciu a hodnotenie poskytnutých informácií a priebehu vedeckého výskumu, či tvorbu záverov a ich využitie v bežnom živote v prepojení s inými prírodovednými predmetmi fyziky, geológie a chémie a odlišovať subjektívne nepodložené informácie od vedeckých teórií a faktov.

2.8.5 Mediálna a informačná gramotnosť

Preukazuje sa ako dôležitá oblasť, ktorej je potrebné najmä v 21. storočí venovať pozornosť. Implementáciu mediálnej a informačnej gramotnosti je potrebné brať ako súčasť funkčnej gramotnosti, čo si vyžaduje každodenná prax. Digitálne prostredie v 21. storočí výrazne ovplyvňuje význam a využitie médií a informácií. Požiadavku nových gramotností v neustále sa rozširujúcom informačnom prostredí, ktoré nás stále viac obklopuje je potrebné začať dôraznejšie naplňať aj v školskom prostredí, aby škola kráčala so súčasnou dobou a spĺňala jej požiadavky. Nové trendy smerovania spoločnosti si vyžadujú prehodnotenie kontextu a kompetencií (vedomostí, zručností a postoje) vyžadovaných občanmi v 21. storočí. Je dôležité uvedomiť si, že nie je ani vhodné a ani efektívne, aby boli presadzované jednotlivé typy gramotnosti alebo sady schopností a zručností bez toho, aby boli vložené do širšieho kontextu mediálnej a informačnej gramotnosti. Kritické myslenie, tvorivosť a etické využívanie informácií a médií zostávajú kľúčovými.

Najdôležitejšie v tejto gramotnosti v školskom prostredí je učiť vedieť analyzovať situácie, najmä v priestore slobody, aká sa získa, stratí a aké riziká sa podstupujú pri interakcii s počítačovými jazykmi a mediálnymi vplyvmi, ktoré sú za normálnych okolností neviditeľné a čo spôsobujú.

2.8.6 Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Ide o schopnosti, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Dôraz sa kladie na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí. Toto ovládanie znamená, že žiak

- rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú,
- vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí,
- vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať).

Národný štandard finančnej gramotnosti je usporiadaný do šiestich tém:

1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia – Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastkové kompetencie – Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach; Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov; Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom; Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodu, ochrany proti praniu špinavých peňazí

2. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia – Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu; Organizovanie vzťahu osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastkové kompetencie – Identifikovať zdroje osobných príjmov; Vypracovať finančný plán; Vysvetliť daňový a odvodový systém; Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia – Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastkové kompetencie – Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby; Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov; Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe; Opísať používanie rôznych metód platenia

4. Úver a dlh

Celková kompetencia – Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastkové kompetencie – Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov; Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom; Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

5. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia – Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastkové kompetencie – Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite; Zhodnotiť investičné alternatívy

6. Riadenie, riziká a poistenie

Celková kompetencia – Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastkové kompetencie – Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie; Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením; Charakterizovať komerčné poistenie

Realizácia prierezovej témy

Finančná gramotnosť nie je vyučovaná ako samostatný predmet, ale jej obsah je zapracovaný do jednotlivých predmetov, najviac sa však využíva v predmete matematika. Obsahové zameranie v predmete matematika sa využíva predovšetkým pri riešení slovných úloh s využitím všetkých matematických operácií prirodzených, desiatinných, celých i racionálnych čísel, pri riešení úloh finančnej matematiky, eurách a centoch, percentách, grafickom znázornení údajov, pravdepodobnosti a štatistike. Prvky sa implementujú do všetkých predmetov, predovšetkým do slovenského jazyka a literatúry, občianskej náuky, cudzích jazykov, ale využitie tém je možné aj formou krúžku.

III. Vnútný systém kontroly a hodnotenia

Vnútný systém hodnotenia kvality má tri oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame zo všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa hodnotenia a klasifikácie žiakov a z pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Východiskom pre hodnotenie učebnej činnosti žiakov je kontrolná a diagnostická funkcia, ale dôležitá je aj funkcia motivácie hodnotenia a funkcia sebahodnotenia žiaka.

Základné pojmy, ktoré súvisia s pojmom hodnotenia, sú kontrola, diagnostikovanie, overovanie, skúšanie a klasifikácia.

Pri hodnotení je potrebné dodržiavať tieto zásady:

- pri hodnotení vychádzať z nastavených kritérií, ktoré sú vecné, zrozumiteľné a aplikovať hodnotenie (ústne, známku, značkou, bodmi...),
- byť primerane náročný, taktný, brať ohľad na vekové zvláštnosti, na individuálne možnosti a dispozície žiaka, na špeciálne vzdelávacie potreby...,
- preukázateľným spôsobom (zápis do žiackej knižky, písomné oznámenie, osobný pohovor) oznámiť zákonným zástupcom všetky problémy v prospechu, správaní...,
- oznamovať žiakovi výsledok každej klasifikácie, hodnotiť klady a nedostatky hodnotených prejavov,
- pri ústnom skúšaní oznámiť výsledok okamžite, pri písomnom najneskôr do 10 dní,
- viesť sústavnú a pravidelnú evidenciu o klasifikácii, hodnotení výsledkov žiakov,
- zabezpečiť doplnenie učiva v spolupráci so zákonnými zástupcami žiaka, ak je žiak dlhodobo chorý,
- byť zodpovedný za klasifikáciu predmetu, ktorý učiteľ vyučuje,
- spracovať podklady na klasifikáciu a vysvedčenie a vzájomne skontrolovať s triednym učiteľom.

Hodnotenie každého predmetu je špecifické, pretože musí zohľadniť špecifický prínos predmetu k vzdelanostnému rastu a osobnostnej formácii žiaka. Hodnotenie má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície a vkus. Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s jeho predchádzajúcimi výkonmi a s nastavenými kritériami pre porovnávanie s výkonmi iných žiakov.

V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi. Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka.

Na konci školského roka škola vydá žiakovi vysvedčenie, v ktorom sa uvádzajú výsledky hodnotenia za prvý polrok a za druhý polrok školského roka. Vzory vysvedčení v tlačenej a elektronickej podobe schvaľuje ministerstvo školstva.

Získavanie podkladov na hodnotenie

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- diagnostickým pozorovaním žiaka,
- sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, denníky, sebahodnotiace listy, dotazníky, pozorovania, portfólio) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka.

Formy overovania vedomostí, schopností a zručností

- písomné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičenia a iné,
- ústne skúšanie a hovorový prejav,
- spracovanie prác, referátov k danej téme,
- úprava zošitov, samostatné aktivity a domáce úlohy,
- modelové a problémové úlohy, kvízy, krížovky, rébusy a iné,
- výroba a príprava pomôcok, modelov, laboratórne práce a iné,
- projektové a skupinové práce,
- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- vstupné, polročné a výstupné previerky zo SJL a MAT.

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu odporúčame príležitostne kombinovať aj so sebahodnotením žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktoré úlohy bude hodnotiť, aby poskytli žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

Kritériá hodnotenia, metódy a prostriedky hodnotenia sú uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Pri hodnotení sa vychádza z pozorovania činnosti a aktivity žiakov :

- formulácia viet, pravidiel, záverov
- záujem o predmet a aktivita
- príprava pomôcok na vyučovanie
- samostatná práca a skupinová práca na zadaných úlohách
- splnenie požadovaných výstupov a samostatných prác

Pri hodnotení výkonov žiakov je využívané aj ústne hodnotenie. Je zamerané na zhodnotenie schopnosti žiaka riešiť konkrétnu úlohu. Poskytuje spätnú väzbu o stave jeho vedomostí a zručností, účelom ktorej je, aby žiak vedel, v čom sú jeho slabé miesta, o čom má nesprávnu predstavu, v čom vyniká a pod. Táto forma hodnotenia má motivačnú funkciu a funkciu spätnej väzby.

Predmetom kontroly čo má vplyv na hodnotenie sú dosiahnuté vedomosti, zručnosti a osvojené poznatky a kompetencie stanovené v učebných osnovách obsahovým a výkonový štandardom.

So zásadami a pravidlami hodnotenia sú každoročne oboznámení rodičia žiakov ako aj rada školy. Každý školský rok sa na pedagogickej rade prerokujú požiadavky na hodnotenie, klasifikáciu jednotlivých predmetov vzdelávacieho programu podľa analýzy a zistení MZ a PK, pričom sa zohľadňujú aj pripomienky a návrhy rodičov a zástupcov rady školy. Každoročne sa spôsoby hodnotenia, klasifikácie prerokujú v pedagogickej rade.

Formy hodnotenia žiakov

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu. Hodnotenie sa rozlišuje na priebežné hodnotenie v predmete, súhrnné hodnotenie v predmete a celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka.

Priebežné hodnotenie v predmete

Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť. Vykonáva sa formou klasifikácie, slovného hodnotenia, kombinácie klasifikácie a slovného hodnotenia alebo inou formou, ktorá je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania.

Súhrnné hodnotenie v predmete

Súhrnné hodnotenie v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete. Vykonáva sa:

- v prvom až piatom ročníku formou klasifikácie, slovného hodnotenia alebo kombinácie klasifikácie a slovného hodnotenia,
- v šiestom až deviatom ročníku formou klasifikácie alebo kombinácie klasifikácie a slovného hodnotenia.

V škole volíme nasledovné spôsoby hodnotenia :

- klasifikáciu na všetkých predmetoch ŠVP, t.j aj na výchovných predmetoch,
- neklasifikované predmety uvedené v učebnom pláne a učebných osnovách ŠKVP,
- neklasifikované predmety etická výchova a náboženská výchova.

Žiakovi, ktorý v niektorom vyučovacom predmete nie je hodnotený ani klasifikáciou, ani slovným hodnotením, ani ich kombináciou, sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza:

- a) „aktívne absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu aktívne zúčastňoval,
- b) „absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní daného predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo ak bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval,
- c) „neabsolvoval“, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval, alebo
- d) „oslobodený“, ak bol žiak oslobodený od vzdelávania sa vo vyučovacom predmete v plnom rozsahu.

Celkové hodnotenie

Celkové hodnotenie žiaka sa uskutočňuje na konci prvého polroka a druhého polroka a vyjadruje hodnotenie jeho správania a výsledky jeho hodnotenia vo vyučovacích predmetoch, t.j. v predmetoch, v ktorých bol hodnotený niektorou z foriem súhrnného hodnotenia.

Celkové hodnotenie sa vyjadruje pojmami: „prospel s vyznamenaním“, „prospel veľmi dobre“, „prospel“ alebo „neprospel“.

Správanie žiaka sa hodnotí stupňom klasifikácie: 1 - veľmi dobré, 2 - uspokojivé, 3 - menej uspokojivé, 4 - neuspokojivé.

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Hodnotenie sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi na hodnotenie a klasifikáciu určenými pre jednotlivé druhy postihnutia. Pri hodnotení a klasifikácii vychádza učiteľ z odporúčaní a záverov CPP a hodnotenie je vždy individuálne. Žiak je hodnotený s ohľadom na svoje možnosti a schopnosti, je posudzovaný jeho individuálny pokrok. Žiaci začlenení na základe odporúčenia CPP sú vzdelávaní a hodnotení na základe plnenia Individuálneho vzdelávacieho plánu.

Hodnotenie a klasifikácia predmetov v školskom roku 2024/2025:

- 1. roč. – klasifikácia: SJL, ANJ, MAT, PVO, HUV, VYV, TSV
- neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval: ETV/NBV

- 2.-4. roč. – klasifikácia: SJL, ANJ, MAT, INF, PVO, PDA, VLA, PVC, HUV, VYV, TSV
– neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval:
ETV/NBV
- 5.-9. roč. – klasifikácia: SJL, ANJ, NEJ, MAT, INF, FYZ, CHE, BIO, DEJ, GEG, OBN, THD, HUV,
VYV, TSV
– neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval:
ETV/NBV, CBIO, CGEG

Hodnotenie a klasifikácia voliteľných (disponibilných) hodín:

Roč.	Názov predmetu	Hodnotenie/klasifikácia predmetu
1.	anglický jazyk – ANJ matematika – MAT	- klasifikuje sa ako samostatný predmet - klasifikuje sa v rámci predmetu MAT
2.	slovenský jazyk a literatúra – SJL matematika – MAT anglický jazyk – ANJ	- klasifikuje sa v rámci predmetu SJL - klasifikuje sa v rámci predmetu MAT - klasifikuje sa ako samostatný predmet
3.	slovenský jazyk a literatúra – SJL matematika – MAT	- klasifikuje sa v rámci predmetu SJL - klasifikuje sa v rámci predmetu MAT
4.	matematika – MAT	- klasifikuje sa v rámci predmetu MAT
5.	matematika – MAT slovenský jazyk a literatúra – SJL dejepis – DEJ	- klasifikuje sa v rámci predmetu MAT - klasifikuje sa v rámci predmetu SJL - klasifikuje sa v rámci predmetu DEJ
6.	matematika – MAT dejepis – DEJ geografia – GEG biológia – BIO	- klasifikuje sa v rámci predmetu MAT - klasifikuje sa v rámci predmetu DEJ - klasifikuje sa v rámci predmetu GEG - klasifikuje sa v rámci predmetu BIO
7.	matematika – MAT geografia – GEG nemecký jazyk – NEJ cvičenia z biológie – CBIO cvičenia z geografie - CGEG	- klasifikuje sa v rámci predmetu MAT - klasifikuje sa v rámci predmetu GEG - klasifikuje sa ako samostatný predme - neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aabs./abs./neabs. ako samostatný predmet - neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aabs./abs./neabs. ako samostatný predmet
8.	biológia - BIO nemecký jazyk – NEJ cvičenia z biológie – CBIO cvičenia z geografie - CGEG	- klasifikuje sa v rámci predmetu BIO - klasifikuje sa ako samostatný predme - neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aabs./abs./neabs. ako samostatný predmet - neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aabs./abs./neabs. ako samostatný predmet
9.	chémia – CHE dejepis – DEJ biológia – BIO nemecký jazyk – NEJ cvičenia z biológie – CBIO cvičenia z geografie - CGEG	- klasifikuje sa v rámci predmetu CHE - klasifikuje sa v rámci predmetu DEJ - klasifikuje sa v rámci predmetu BIO - klasifikuje sa ako samostatný predme - neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aabs./abs./neabs. ako samostatný predmet - neklasifikuje sa, hodnotí sa slovom aabs./abs./neabs. ako samostatný predmet

3.2 Hodnotenie pedagogických zamestnancov

Vnútorň systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Zameriava sa na rozvoj kompetencií pedagogických zamestnancov v troch oblastiach: žiak, výchovno-vzdelávacia činnosť a profesijný rozvoj. Na výsledok hodnotenia zamestnancov majú vplyv:

- pozorovania - hospitácie, následné hospitácie (príprava na vyučovanie, kvalita vyučovacej hodiny, zavádzanie nových metód)
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy, pokrok žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa), príprava detí na súťaže (riaditeľ posúdi náročnosť prípravy – individuálna, kolektívna, športová, vedomostná,...)
- úspechy na súťažiach, individuálny prístup k žiakom – starostlivosť o nadaných i slabších žiakov, doučovanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, slaboprospeievajúcich žiakov, oprava písomných prác, praktických cvičení,
- rozvíjanie kľúčových kompetencií u žiakov (vyššia úroveň poznávania, logické myslenie, kritické myslenie, analytické myslenie, tvorivosť),
- rozvíjanie personálnych zručností žiakov (samostatnosť, zodpovednosť, sebahodnotenie, sebaúcta),
- rozvíjanie sociálnych zručností žiakov (spolupráca, empatia, komunikácia, spravodlivosť),
- rešpektovanie daností a potenciálu žiaka, rozvíjanie silných stránok žiakovej osobnosti,
- individuálny prístup k žiakom,
- dodržiavanie a využívanie pracovného času,
- plnenie pracovných povinností v súlade s dohodnutým druhom práce v pracovnej zmluve,
- dodržiavanie kritérií hodnotenia, priebežné hodnotenie snahy, výkonu a pokroku žiakov,
- vytváranie dobrej klímy v triede,
- schopnosť udržať si prirodzenú autoritu,
- zmysel pre spoluprácu a efektívnu komunikatívnosť,
- dodržiavanie základných povinností stanovenými právnymi predpismi a vnútornými predpismi,
- správne a včasné vypracovávanie a vedenie pedagogickej dokumentácie,
- zapájanie sa do prípravy a realizácie rozvojových projektov školy,
- podieľanie sa na zavádzaní inovácií do výchovnovzdelávacieho procesu,
- zvládanie riešenia konfliktov a záťažových situácií,
- schopnosť pracovať v tíme, vytváranie dobrých vzťahov v kolektíve,
- uplatňovanie nových získaných vedomostí a zručností pri výkone svojej činnosti,
- tvorivé myslenie, hľadanie optimálnych riešení zverených úloh, všestranná iniciatívnosť,
- iným preukázateľným spôsobom rozširovanie a zdokonaľovanie odbornej a pedagogickej spôsobilosti v súlade s potrebami ZŠ,
- vypracovanie projektu, realizácia projektu,
- tvorba učebných pomôcok, obstaranie učebných pomôcok,...(podľa množstva a kvality,...) , koordinovanie školských a mimoškolských vystúpení (podľa náročnosti),
- kvalitné vedenie MZ, PK, práca v komisiách, kvalitná práca koordinátorov, výzdoba školy, nástenky, uvádzanie začínajúceho učiteľa do praxe, vedenie školskej kroniky, zápisníc, starostlivosť o kabinety,
- vedenie záujmových krúžkov,
- starostlivosť o internetovú stránku školy, propagácia školy,
- vedenie detí k starostlivosti o estetickosť priestorov školy, osobný prínos zamestnancov pri skvalitňovaní a estetizácii prostredia školy,
- iniciatíva a ochota vykonávať práce nad rámec pracovných povinností,
- hodnotenie učiteľov žiakmi formou dotazníkov (prieskum aktívneho učenia sa žiakov na vyučovaní, prieskum efektivity vyučovania na škole,...),
- hodnotenie pedagogických zamestnancov vedením školy (prístup k plneniu povinností, dodržiavanie termínov, plnenie pridelených pracovných úloh atď.),
- vzájomné hodnotenie učiteľov,
- rozhovor,
- hodnotenie a reflektovanie svojho výkonu a správania, poznanie svojich slabých a silných stránok, sebahodnotenie.

Na hodnotenie pedagogických a ostatných zamestnancov v škole je vypracovaný vnútorný systém hodnotenia. Vykonáva sa v zmysle všeobecných a vnútorných predpisov, tvorí prílohu pracovného poriadku školy. Z hodnotenia je vyhotovený písomný záznam s posúdením vzťahu učiteľa k žiakom s dôrazom na splnenie požiadaviek vo výchovno-vzdelávacom procese a jeho pracovnej disciplíny.

Hodnotenie zostáva anonymné a hodnotenému sa dostáva do rúk len celkový výsledok. Zmyslom hodnotenia je získať objektívnu spätnú väzbu a podnietiť kolektív školy na efektívnu tímovú prácu v snahe dosiahnuť čo najlepšie výsledky v prospech školy. Pri hodnotení postupujeme v zmysle Pracovného poriadku.

Výsledné hodnotenie preberie riaditeľka s pedagogickým zamestnancom formou osobného rozhovoru (hospitačný rozbor, polročná činnosť...), ktorý začne sebahodnotením zamestnanca a hodnotením zamestnanca riaditeľkou. Kritéria hodnotenia pedagogických zamestnancov sú zakotvené v pracovnom poriadku.

V súlade s § 70 ods. 11 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v školách a školských zariadeniach okrem hodnotenia pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov priamymi nadriadenými sa realizuje aj hodnotenie vedúcich pedagogických zamestnancov pedagogickými zamestnancami školy. Hodnotenie je anonymné, realizuje sa formou dotazníka a uskutoční sa najneskôr do konca školského roka t. j. do 31. augusta. Výsledky anonymného hodnotenia spracuje zriaďovateľ a prerokuje ich s riaditeľkou školy.

3.3 Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je:

- aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú kladené požiadavky,
- aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v školskom vzdelávacom programe.

Dôraz je kladený na:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú,
- hľadanie riešení na potrebné zmeny v prospech skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu, na základe každoročnej analýzy práce.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v ŠVP, ŠkVP, Pláne práce školy, v oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Monitorujeme:

- podmienky na vzdelanie,
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi,
- prostredie – klímu školy,
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania,
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- výsledky vzdelávania,
- riadenie školy,
- úroveň výsledkov práce školy,
- záujem žiakov rodičov o vzdelávanie a osobnostný rozvoj ich dieťaťa.

Kritériom pre nás je kvalita výsledkov a spolupráce.

Informácie o škole dostávajú rodičia na:

- rodičovských združeniach, na aktivitách školy, na zasadnutiach rady školy a zasadnutia triednych dôverníkov ZRŠ,
- prostredníctvom oznamov na obecnej tabuli a webovej stránky,
- individuálne stretnutia s rodičmi podľa potreby.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- SWOT analýza,
- analýzy dosiahnutých výsledkov vo vzdelávaní – testovania,
- analýzy výchovno-vzdelávacieho procesu,
- analýzy úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach,
- analýzy plnenia strategického a každoročných ročných plánov práce školy,
- zisťovanie úrovne plnenia prijatých opatrení,
- dotazníky pre žiakov a rodičov.

IV. Školský učebný plán

Škola zabezpečuje plnenie počtu vyučovacích hodín podľa vytvoreného školského učebného plánu a dodržiava predpísaný počet vyučovacích hodín podľa rámcového učebného plánu iŠVP. Počas školského roka je v škole dodržiavaný inovovaný Školský vzdelávací program, učebné osnovy, učebný plán vypracovaný v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom, vzdelávacím programom a rámcovým učebným plánom.

Žiaci sa vzdelávajú podľa vzdelávacieho štandardu pre konkrétny vyučovací predmet, schváleného ako súčasť iŠVP pre 1. stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a pre 2. stupeň pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 01.09. 2015 schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 06. 02. 2015.

Učebný plán pre 1. – 9. roč.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie stredné vzdelávanie						
		8	5	13	9		11	7	5	5	10		
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ	
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24	
	anglický jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15	
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21	
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4	
Človek a príroda	prvouka	1	2			3							
	prírodoveda			1	2	3							
	fyzika							2	1	2	1	6	
	chémia								2	2	1	5	
	biológia						2	1	2	1	1	7	
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3							
	dejepis						1	1	1	1	2	6	
	geografia						2	1	1	1	1	6	
	občianska náuka							1	1	1	1	4	
Človek a hodnoty	etická výchova / náboženská výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2							
	technika						1	1	1	1	1	5	
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4	
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5	

Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
	základ	20	20	23	25	88	24	25	26	27	25	127
voliteľné	(disponibilné hodiny)	2	3	2	1	8	3	4	4	3	5	19
ANJ	anglický jazyk	1	1			2						
SJL	slovenský jazyk a literatúra		1	1		2	1					1
MAT	matematika	1	1	1	1	4	1	1	1			3
DEJ	dejepis						1	1			1	3
GEG	geografia							1	1			2
BIO	biológia							1		1	1	3
NEJ (CGEG / CBIO)	nemecký jazyk (cvičenia z geografie / cvičenia z biológie)								2	2	2	6
CHE	chémia										1	1
	spolu (týždenný počet hodín)	22	23	25	26	96	27	29	30	30	30	146

Poznámky k učebnému plánu

- V školskom roku 2024/2025 máme samostatné triedy vo všetkých ročníkoch. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole podľa podmienok školy.
- Spájanie žiakov ročníkov do tried závisí od počtu žiakov.
Na 1. stupni ku spájaniu dochádza na výchovných predmetoch: hudobná výchova 3. + 4. roč., etická výchova / náboženská výchova 1. + 2. roč. a 3. + 4. roč.
Na 2. stupni sa spájajú žiaci 5. – 9. ročníka na výchovných predmetoch a disponibilných hodinách: výtvarná výchova 5. + 6. roč., telesná a športová výchova 5. + 6. roč., telesná a športová výchova 7. + 8. + 9. roč. chlapci a 7. + 8. + 9. roč. dievčatá, etická výchova / náboženská výchova 5. + 6. + 7. roč. a 8. + 9. roč., nemecký jazyk / cvičenia z biológie, cvičenia z geografie 7. + 9. roč.
- Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie podľa Školského vzdelávacieho programu, ktorý vytvorila podľa Štátneho vzdelávacieho programu. Profilácia školy je orientovaná na prepojenie výchovno-vzdelávacieho procesu od materskej školy po deviaty ročník – vyučovaním anglického jazyka a informatiky.
- Voliteľné (disponibilné) hodiny:
 - vyučovacie predmety slovenský jazyk a literatúra, matematika, dejepis, geografia, biológia, chémia, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu,
 - vyučovacie predmety anglický jazyk, nemecký jazyk, cvičenia z geografie, cvičenia z biológie, ktoré si škola zvolila a pripravila ich obsah.

Zvolené predmety pomáhajú aj žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

V **1. ročníku** sa posilňuje o jednu hodinu predmet matematika a zaviedol sa predmet anglický jazyk.

V **2. ročníku** sa posilňuje o jednu hodinu predmety slovenský jazyk a literatúra a matematika a zaviedol sa predmet anglický jazyk.

V **3. ročníku** sa posilňujú o jednu hodinu predmety slovenský jazyk a literatúra a matematika.

V **4. ročníku** sa posilňuje o jednu hodinu predmet matematika.

V **5. ročníku** sa posilňujú o jednu hodinu predmety slovenský jazyk a literatúra, matematika a dejepis.

V **6. ročníku** sa posilňujú o jednu hodinu predmety matematika, biológia, dejepis a geografia.

V **7. ročníku** sa posilňujú o jednu hodinu predmety matematika a geografia a zaviedol sa predmet nemecký jazyk v kombinácii s predmetmi cvičenia z geografie a cvičenia z biológie.

V **8. ročníku** sa posilňuje o jednu hodinu predmet biológia a zaviedol sa predmet nemecký jazyk v kombinácii s predmetmi cvičenia z geografie a cvičenia z biológie.

V **9. ročníku** sa posilňujú o jednu hodinu predmety chémia, biológia a dejepis a zaviedli sa predmety nemecký jazyk v kombinácii s predmetmi cvičenia z geografie a cvičenia z biológie.

5. V primárnom vzdelávaní sa v predmete prvý cudzí jazyk vyučuje anglický jazyk. V 7. – 9. roč. sa ako druhý cudzí jazyk vyučuje dve hodiny do týždňa nemecký jazyk. Žiaci, ktorí si nezvolili ako druhý cudzí jazyk nemecký jazyk, majú po jednej hodine predmety cvičenia z geografie a cvičenia z biológie.
6. Škola v rámci primárneho vzdelávania neposkytuje vzdelávanie v nultom ročníku.
7. Na hodinách povinnej voliteľného predmetu etická výchova / náboženská výchova sa vytvárajú skupiny do počtu 20 žiakov. Spájajú sa aj žiaci rôznych ročníkov.
8. Na vyučovanie anglického jazyka, techniky a informatiky sa spájajú skupiny do počtu 17 žiakov.
9. Na vyučovanie telesnej a športovej výchovy sa spájajú skupiny do počtu 25 žiakov. Na 1. stupni a v 5. a 6. roč. sa predmet vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne, v 7. - 9. roč. sa vytvára skupina chlapcov a skupina dievčat.
10. Tretia vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy do týždňa je nahradená realizáciou pohybových a športových aktivít tak, aby celkový čas za školský rok zodpovedal 33 vyučovacím hodinám (1 vyučovacia hodina = 45 minút). Ide o tieto aktivity:
 - športový výcvik v trvaní najmenej 30 hodín počas školského roka podľa Smernice 49/2023 o organizovaní športového výcviku a kurzu pohybových aktivít v prírode – plavecký výcvik pre 3., 4., 5. a 6. ročník
 - 45 minút pravidelného aktívneho pohybu za týždeň počas školských prestávok - ranné rozcvičky
 - 45 minút pravidelného aktívneho pohybu za týždeň počas školských prestávok - aktívne prestávky
 - jedna hodina pravidelného aktívneho pohybu za týždeň v rámci ŠKD
 - vyučovací blok (napr. športový deň)
 - športový krúžok – jedna hodina týždenne
11. Pre vyučovacie predmety, ktoré sú využité ako disponibilné hodiny a ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu (uvedené v bode 4a), sa nevypracovávajú nové učebné osnovy.
12. Pre vyučovacie predmety, ktoré sú využité ako disponibilné hodiny a ktoré si škola zvolila sama, sa vypracovávajú nové učebné osnovy.
13. Prierezové témy a gramotnosti sú vyučované pri tematických celkoch v jednotlivých predmetoch.
14. Prierezová téma Ochrana života a zdravia sa realizuje dvakrát počas školského roka podľa vypracovaného a schváleného projektu.

V. Učebné osnovy

Učebné osnovy jednotlivých ročníkov a predmetov sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom a sú súčasťou Školského vzdelávacieho programu. Sú vypracované v zmysle § 9 odsek 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Učebné osnovy obsahujú:

- Vzdelávacia oblasť
- Názov predmetu
- Stupeň vzdelania
- Ročník
- Počet hodín
- Poznámka
- Výchovo-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania
- Rozsah vyučovania predmetu (tematické celky a počty hodín)
- Prierezové témy
- Kompetencie
- Stratégie vyučovania – metódy, formy, prostriedky (učebné zdroje)
- Hodnotenie žiakov – metódy, prostriedky a kritériá hodnotenia

Učebné osnovy sú prílohou tohto dokumentu v elektronickej podobe a sú uložené k nahliadnutiu v priestoroch zborovne ZŠ s MŠ Ráztočno, Komenského 428/43, Ráztočno. V súlade s učebnými osnovami sú pre jednotlivé vyučovacie predmety vypracované tematické plány učiteľa.

Pri vypracovaní učebných osnov sa postupuje nasledovne:

V povinných predmetoch s určenou dotáciou štátom sa v časti Výchovo-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania uvedie formulácia: „Výchovo-vzdelávacie ciele a obsah sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre konkrétny vyučovací predmet, schváleného ako súčasť iŠVP pre 1. stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a pre 2. stupeň pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 01.09.2015 schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 06.02.2015.“

Následne sa uvedie rozsah vyučovacieho predmetu s tematickými celkami a počtom hodín pre jednotlivé tematické celky. V niektorých predmetoch si vyučujúci uvedú aj obsahový štandard - tento spôsob rozvrhnutia vzdelávacieho štandardu v predmete nahrádza ročný tematický plán učiteľa.

V prípade, že učiteľ vypracuje ročný tematický plán učiteľa na vyučovacie jednotky v mesiaci stačí uviesť pre predmet len názov predmetu, ročník, formuláciu a priložiť tematický plán učiteľa.

Pri vyučovaní disponibilných hodín, kde je využitá možnosť zvýšenia hodinovej dotácie existujúceho predmetu, sa v danom predmete navýšia počty hodín predmetu.

Pri vytvorení nového predmetu ako disponibilnej hodiny vyplývajúcej zo zamerania školy, sa vypracovávajú nové učebné osnovy, v ktorých je rozpísaná aj časť Výchovo-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania.

**Školský vzdelávací program bol prerokovaný na pedagogickej rade a rade školy
dňa 28. augusta 2024 s účinnosťou od 1. septembra 2024.**